

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. em. Telef.: 11—09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. sz. Telef.: 29—23. Csekk számla 72056

ALAPITOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTÓVALLAJAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 óra 3.20 P.,
negyedévre 9.20, félévre 18.40, egy évre 36.80 P.

Az Observer feltűnő cikke az angol-szovjet ellentétéről

Franciaország Japán javára lemond kínai engedményes területeiről — A német légierő teljes erővel pusztítja a szovjet utánpótlási vonalait — Délkelet-Tunéziában ideiglenesen szünetelnek a harcok

A BOLSEVISTA VEZETÉS csapatai támadó erejének erős hanyatlása után ismét újabb kétségbeesett erőfeszítéseket tett, hogy elakadt támadását újból megindítsa, azonban ez az erőfeszítése is, akárcsak egy újabb támadási arcvonalnak megteremtése, véres kudarcra vezetett. A bolsevisták hatalmas embereszközökkel kivül hátfőn összesen több, mint 200 páncéloszt veszítettek, nem számítva az elvesztett hadianyag mennyiségét. A német légierő számára a Kaukázustól egészen a Jéges-tengerig a hátfő nap egyike volt a leg eredményesebbeknek. Sok ezer harci és zuhárrepülőgép, romboló- és csatarepülőgépek támadták éjjel-nappal szakadatlan bevetésekben az ellenséget. A kísérő vadászeredek olyan hatással védelmezték a harci repülőgépeket, hogy azok az összes támadó repülőgépről veszteség nélkül térhettek vissza.

AZ AMÉRIKAI KISÉRLETET, ame-

lyekkel a Gafsnál és a Boitlannál szenvedett súlyos vereség után az Atlasz-hegység délkeleti hátfőjében akarták megvetni a lábukat, a különböző német-olasz erők hátfőn részben heves harcokkal megbiúsították. Azok a brit páncélosok, amelyeket a szövetséges amerikai arcvonal védelmezésére gyorsan harcbavetettek, nem tudták megakadályozni a tengely gyors előnyomulását. A 8. brit hadsereg, kairói hírek szerint Medenine elfoglalása után a Maret-vonal előtt fejt ki erőfeszítést. Az előosztatok nem találják erősebb ellenállásra, amiből arra következtetnek, hogy a Maret-vonalon nem kerül sor erősebb védekezésre a tengely részéről, s csupán halogató harcok lesznek. Ugy véljük, hogy Rommel főerejét Gabesz és a járhatatlan mocsarak között lévő, sokkal rövidebb vonalon állítja fel. Ezen a mintegy 30 km. kiterjedésű vonalon jelenleg előkészületek folynak.

magatartásával jelent akadályt a szovjet-tervek megvalósítása szempontjából. Emlékeztet, a kommunizmus már a kezdet kezdetén igyekezett megvetni lábát ebben az országban. Jól lehet, az Observer nem említi más délkelet-európai államot, kétségtelen, hogy a Szovjet aspirációk a meg nem említett államokra is vonatkoznak. A

Wilhelmstrasse illetékes szóvivője ebből a szempontból különösen Szerbiára utal. Kétségtelen, hogy a Szovjet, mint az Molotovnak programjából ismeretes, egyrészt Délkelet-Európában, másrészt pedig Skandináviában igyekszik előretolni a rákölőit, hogy aztán egész Európát magához ragadja.

A FRANCIAK LEMONDANAK KINAI ENGEDMÉNYES JOGAIKRÓL

VICHY, február 24. (MTI—Inter-inf.) Mint vichyi jólétesült körökben hangoztatják, a francia kormány a legrövidebb időn belül nyilatkozatot tesz, amelyben Japán javára lemond kínai engedményes jogairól.

Politikai jelentőséget tulajdonítanak Spellman vatikáni látogatásának

RÓMA, február 24. (MTI.) Spellman newyorki érsek hétfőn először jelent meg kihallgatáson a pápa előtt. A kihallgatás másfélórás volt. Az érsek vatikáni látogatását Rómában és a külföldön egyaránt nagy érdeklődéssel kísérik. Általában a szokásos érseki látogatásokon tulmenő politikai jelentőséget tulajdonítanak utazásának. A legnagyobb fenn tartással kell fogadni azokat a híreket, amelyek ezzel kapcsolatban felbukkannak a világsajtóban. E hírek nem egyebek merő feltételezések-nél. A pápa híres rendkívüli titoktartásáról. Az ő szobájából nem szoktak hírek kiszivárogni. A vatikáni sajtó politikáját pedig rendkívül konzervatív elvek irányítják és a hivatalos vatikáni helyről csak a legkritikább esetben szoktak az eseményekkel kapcsolatosan állást foglalni.

Váratlan diplomáciai értekezletet hívott egybe Roosevel

WASHINGTON, február 24. (Bud. Tud.) Roosevel elnök hétfő este váratlanul diplomáciai értekezletet hívott össze a Fehér Házban, amely különböző tállátogatásokra szolgáltatott okot és általános feltűnést keltett. Az értekezleten részt vett többi között Cordell Hull, Sumner Welles, Miron Taylor, Roosevel rendkívüli vatikáni követe, Bowmann tanár, aki a versaillesi békeértekezleten az Egyesült Államok szakértője volt területi kérdésekben és Pasvolzsky dr., a háboru utáni ujjaépí-

tés szakértője. Az értekezletről hivatalos jelentést tettek közzé, amely szerint a tanácskozás során általános háboru utáni problémákat tárgyaltak meg.

A brit hírszolgálat jelentése szerint Roosevel hétfő esti rádióbeszédében így intette az Egyesült Államok népet attól az ábrándképtől, hogy a győzelem már a legközelebbi utcasarkon várakozik. Kijelentette, hogy az Egyesült Államok már vereséget szenvedett és még további kudarcok is várakoznak rájuk.

Lengyelország határainak kérdése feszültté tette a szovjet-lengyel viszonyt

Benes támogatja Sztalin lengyelelles politikáját

Zürich, február 24. (MTI—STI) Az angol főváros hivatalos lengyel köreinek figyelme jelenleg az orosz-lengyel kapcsolatok változásaira irányul. A lengyel nemzeti tanács külügyi bizottságának Raczyński gróf külügyminiszter beszámolt az orosz-lengyel viszályról, később ugyane kérdés tárgyalására a menekült lengyel kormány tagjai ültek össze.

A lengyel kormány magatartásának alapelvei az 1941 júliusában aláírt orosz-lengyel szerződésben vannak, amelyben a Szovjet minden következményével együtt elfogadta az 1939-ben kötött orosz-német meg nem támadási szerződést. Lengyelország ezek szerint nem ismerhet el semmiféle olyan területi változást, amely az orosz-német szerződés alapján jött létre. Lengyelország a Szovjetekkel szemben a jelenben és a jövőben az atlanti-tengeri egyezménynek és Lengyelország jogainak teljes elismerése alapján a legjobb diplomáciai kapcsolatot akarja fenntartani.

A Basler Nachrichten szerint Londonban nyílt titok, hogy Sikorszky miniszterelnök Washingtonban és Londonban Lengyelország háboru utáni határainak kérdésével kapcsolatosan olyan fel-fogásokkal találkozott, amelyek azonosak az orosz felfogással.

Az sem titok, hogy a lengyel-orosz viszony jelenleg feszült és a szovjet-orosz jegyzék nem járul hozzá a feszültség enyhüléséhez.

A lengyel kormány több tagjának politikája

és felfogása ezáltal a szovjetkormány szemében. Szemrehányást tesznek a lengyeleknek, amiért megengedték az angliai hadseregükben oroszellenes propagandaanyag terjesztését. Ehhez járul még, hogy Benes kormánya sokkal inkább a Szovjet mellett áll Lengyelországgal szemben, jóllehet annak idején aláírta a csehlengyel szövetségi megállapodást Benes Károlin elnökhez közel ezerszavas táviratot intézett, amelyben bejelentette, hogy támogatja a Szovjet magatartását Lengyelországgal szemben.

LONDON AGGÓDIK A SZOVJET-LENGYEL ÉS A SZOVJET-JUGOSZLÁV FESZÜLT-SÉG MIATT

A News Chronicle szerint Londonban meg lehetőséggel aggódalmat keltett az a feszültség, amely a Szovjet és az egyes menekült kormányok között van, főleg a lengyel, valamint a jugoszláv kormány között. A szovjet-lengyel viszály oka egyrészt a határkérdésben, másrészt abban a bánásmódban keresendő, melyben a Szovjet részesíti a lengyeleket. A szovjet-jugoszláv feszültség abban a tiltakozó jegyzékben jut kifejezésre, amelyet Moszkva küldött a londoni jugoszláv kormánynak, tiltakozásul az ellen, hogy a csehtiek a partizánok ellen harcolnak. Ennek a feszültségnek annál nagyobb a jelentősége, mert a jugoszláv és a lengyel kormány között közismerten az az angol kormány áll.

Élénk ellenzést váltott ki az angolszászok között a Szovjet területi igénye

STOCKHOLM, február 24. A Svenska Dagbladet londoni tudósítójának jelentése szerint az „Observer” című angol lap a vörös hadsereg megalapításának 25. évfordulója alkalmából cikket közöl, amely mind tartalmában, mind hangjában teljesen különbözik az angol sajtó többi cikkétől.

Az Observer hangsúlyozza, hogy az orosz előnyomulás nemcsak Bulgáriát, Horvátországot és Magyarországot jelenlegi vezető rétegeit nyugtalanítja, hanem vannak más európai országok is, amelyek nem tudnának belenyugodni sem a bolsevista kormányformába, sem valamely a Szovjet-Unió részéről közvetlenül, vagy közvetve gyakorolt ellenőrzésbe. Ezek közé tartoznak a lengyelek, a csehek és a németek. Ezekben az országokban erős és hatékony ellenzék támadna annak, ha ezeket az államokat bele akarnák vonni az orosz befolyási körzet keretébe. Az angol lap szerint nem vezetne igazi békére, ha például az Egyesült Államoknak Afrikában, Nagybritanniának Nyugat-Európában, Oroszországnak pedig Kelet-Európában és Lengyelországban akarnának valamely saját övezetben befolyási körzeteket biztosítani. Ezzel szemben a szövetségeseknek Közép-Európa és a demokráta közép-európai államok integritását Oroszországgal egyetértésben övezetek szerint kel-

lene garantálni. Közép-Európának továbbra is az európai közösséghez kell tartoznia, másfelől a szövetségeseknek garantálniuk kellene Oroszország határait és a kelet-európai orosz érdekeket. Sürgősen szükséges teljes meggyőzés Oroszország, Nagybritannia és Amerika között. Csak így válik majd lehetővé Európa talpraállítása új viszály előidézése nélkül. Nem szabad elválasztani egymástól az atlanti-óceáni egyezményt és Sztalin programját azzal a szándékkal, hogy stratégiai határokat teremtsenek. A háboru utáni Európa megteremtésének előfeltétele az erős orosz-amerikai-angol szövetség.

A német sajtó szembefordult az angolszász állításokkal

BERLIN, február 24. (MTI.) Valamennyi német lap a legélesebben szembefordul az „Observer” című angol lapnak azokkal a kijelentéseivel, amelyek azt a reményt fejezték ki, hogy

a Szovjet előnyomulása Bulgáriában, Horvátországban s Magyarországon az állami berendezésekben változásokat fogantatosíthat.

A lapok szerint ez a fenyegetés Európa népeiben csak még jobban megerősíti azt az elszánt akaratot, hogy kiküszöböljék a kéltről fenyegető veszedelemet.

áthassa Bulgáriát.

Ami Horvátországot illeti, a Szovjet nyilván rendkívül alkalmasnak tartja terve megvalósítása szempontjából az ifjú állam fejlődési periódusát, amely természetesen bizonyos feszültségekkel van egybekötve. Moszkva kétségtelenül meg akarja vetni lábát a Földközi-tenger mel-lékén és erre rendkívül alkalmasnak találja a horvát Adria partot. Innen hathatósan támogatná a Fekete-tengerről az Egei-tengerre kivezető átjáróra vonatkozó aspirációját.

Magyarország végül bolsevistaellenes

A Szovjet területi igényei a Wilhelmstrasse megvilágításában

BERLIN, február 24. (TP.) Arra a kérdésre, hogy az Observer miért éppen Magyarországot, Horvátországot és Bulgáriát tekinti a szovjet befolyáshoz tartozó területeknek, a Wilhelmstrasse illetékes szóvivője kijelentette, hogy a Bulgáriára vonatkozó szovjet törekvések már régóta ismeretesek és ezt kommunista részről több ízben beismerték. Moszkva ebben az országban katonai támaszpontokat követel, amelyek megfelelő hatalmi alapot nyújtanának ama törekvésének, hogy a bolgár nép bizonyos hagyományos érzelmeinek kihasználásával világnézetével is

Tallózás a külpolitikában

Vörös zászlók Anglia felett

Sztalin a vörös hadsereg felállításának 25. évfordulója alkalmából napiparancsot adott ki, amelyben kijelenti, hogy a vörös hadsereg viseli az európai második arcvonal hiányában a háború teljes súlyát. A napiparancsban kapcsolatban a DNB érdekes számadatokat közöl a Szovjet-Unió haderejéről. Eszerint a vörös hadsereg foglyokban 5.400.000 katonát vett, amihez a halottakban és sebesültekben szenvedett veszteség járult, körülbelül 12.800.000 fő. A vörös hadsereg a háború husz hónapjában tehát 18.200.000 embert és ugyanezen idő alatt 48.000 löveget és több mint 34.000 páncélos kocsit veszített.

A birodalmi főváros irányadó körében minden kommentár nélkül hagyják azokat a számadatokat, amelyeket Sztalin a hadsereghez intézett üzenetében a német véderőnek a keleti határon szenvedett veszteségeiről közölt. Ezek a számok a propagandának olyan áttetsző kísérletei — mondják Berlinben, — hogy azokkal foglalkozni sem érdemes. Inkább a valóság talaján mozog Sztalin, amikor nyílt követeli a második arcvonal felállítását, amelyről az angolok és az amerikaiak Szovjetországgal szembeni rendezett tüntetések során legfeljebb mellékesen beszéltek, ha egyáltalán megemlékeztek róla. Nem érdektelen figyelni arra a tényre, hogy Sztalin háborús céljairól egyáltalán nem nyilatkozott, hanem mint eddig, most is minden lehetőséget fenntart magának.

A szovjet hadsereg fennállásának 25. éves jubileuma alkalmából rendezett angol tüntetések érthető megdöbbenést keltettek Európa nemzeti törekvésű államaiban. Az angol királynak a Szovjet-Unió elnökéhez intézett távirata, amelyben bejelenti, hogy diszkardot ajándékoz a sztalinerádi győzelem emlékére, továbbá az a tény, hogy valamennyi angol miniszter beszédet tartott és az angol sajtó dicsőítő szavakat zengett a vörös hadseregről, mind arról tanuskodnak, hogy angol részről szükségét érzik a Moszkvával való politikai összhang tüntető hangoztatásának. A rendezett ünnepségek mérete, szívélyessége és az a magasra hangolt hang, amelyet a vörös hadsereggel, valamint annak vezérével kapcsolatban használtak, meghaladják az ilyen alkalmakkor szokásos szertartásokat és külsőségeket. A Wilhelmstrasse illetékes szóvivője kijelentette, hogy fellelemelő tény, hogy vasárnap vörös lobogók lengtek a brit városok felett. Különösen az a nagy sarlós-kalapásos lobogó, amely alatt Eden beszélt. Utának Edent nyilatkozatára is, ki a német propagandabábszínház taktikai eszközének nevezi a bolsevisták veszélyt német részről való hangoztatását és azt a német állítást, hogy csak a német birodalom mentheti meg Európát ettől a veszélytől s ezzel szemben állítja, hogy az oroszok győzelme nem jelent veszélyt Európára. Vajon mit is mondhatott volna Eden a vörös zászló alatt?

Churchill megbetegedésében és az ünnepségekről való távolmaradásában bizonyos célzatosságot lehet felfedezni. Kétségtelen, hogy 1941-ig számtalan beszédében megbélyegezte a bolsevista ideológiát és hangoztatta a bolsevista fegyverkezés óriási veszélyét Európára nézve. Így például 1920 november 18-án Oxfordban tartott beszédében kijelentette: „Politikám célja, amelyet mindig követni fogok, ennek a rendszernek megalkotása és megsemmisítése”; kilenc évre rá megjelent „Világválság” című könyvében írja: „Oroszország miután önmagát tisztította ki az emberi társadalomból, az éhségtől és önkínzástól elmeredezett ajkával a gyűlölet és halál filozófiát hirdeti”. Az orosz — finn téli hadjárát befejezése után egyik rádióbeszédében következőképpen nyilatkozott: „Mind nyilvánvalóbban kitűnik, hogy a bolsevizmus miként bomlaszt szét egy nemzetet, milyen állati sorba süllyeszti a nemzet tagjait és háború idején milyen megvetésre méltóan és borzasztó módon jár el”.

Mindezek mellett a külpolitika figyelője feljegyzí Sztalin és Maisky, az ünnepségekkel kapcsolatos üzenetét is, akik is-

mét követelték az európai szárazföld elleni támadás kezdeményezését. Sztalin üzenetében írja: „A brit népnek a vörös hadsereg iránt kifejezésre juttatott baráti érzéseit megerősítenek bennünk abban a hitben, hogy közel van az a pillanat, amelyben országaink hadereje összetett támadó hadművelettel pusztítja el közös ellenfelünket”. Maisky már tényekre támaszkodik s a casablancai határozatokra apellál a Németország ellen irányuló szárazföldi támadásokkal kapcsolatban.

Majszki „A Szovjet-Unió 25 éve és a vörös hadsereg” című kiállítás megnyitására kedden is beszédet mondott és abban óva intett a legújabb szovjet sikerek okozta derűlátó ábrándoktól. Felszólította a szövetségeseket, gondoskodjanak arról, hogy ebben az évben „döntő vereséget” mérjenek a tengelyhatalmakra. „Nagy tévedés feltételezni, hogy Németország ereje fogytán van”. Majszki beismerte, hogy „a Szovjet sikerit ezer és ezer emberi élet és a városokban és falvakban okozott szörnyű pusztítások árán érte el. Ezért tehát természetes — folytatta —, hogy a Szovjet-Unió számít a Casablancában hozott katonai döntések hamaros megvalósítására. Mindazonáltal el kell ismerni, hogy a szövetségesek előtt álló feladat igen nehéz”.

A török nemzetgyűlés

A török nagy nemzetgyűlést, amelynek tagjait utóljára 1939-ben választották és amelynek mandátuma négy évre szól, 1942. decemberében az alkotmányban megszabott határidő előtt feloszlatták. Az új választások február 15-én kezdődtek.

Törökország a tekintélyi állam és a parlamenti állam keveréke. Az alkotmány kimondja, hogy a köztársaság szuverénitása a néptől származik és a szuverénitást mint a nép egyedüli és állami képviselője a nép nevében a nagy nemzetgyűlés gyakorolja. Ezek szerint az ország tulajdonképpeni uralkodója a nemzetgyűlés, ha azonban a nemzetgyűlés tagjainak megválasztásáról van szó, úgy ez csak feltételezően áll. A nemzetgyűlés tagjait a választások kinevezik s a választók a kinevezést csak megerősítik. Hogy a listára kit vesznek fel, az a választó férfiak szűk körétől függ, és a szűk kör az államelnöktől és a miniszterelnöktől, a belügyminisztertől és az egyes politikai pártok, tehát a köztársasági néppárt főtákarától függ. Van egy ellenzéki csoport is, amelyet az utolsó parlamentben 12 tag képviselt és ezeknek számát, valamint az ellenzéki képviselők kiválasztását ugyanúgy felülről intézik, mint a kormányképviselek listájánál.

A választások maguk titkosak és közvetettek, ami annyit jelent, hogy először a választó férfiakat választják meg, akik aztán a maguk részéről megerősítik a párt hivatalos listáját. Minden férfinak és nőnek, aki 18 évesévé betöltötte, aktív választói joga van és mindkét nembeli személyek 30. életévük betöltésével passzív választói jog birtokába jutnak. A választói jegyzék felfektetésénél gondot fordítanak arra, hogy a képviselők között mindig legyen néhány hölgy. A választó férfiak jelenleg folyamatosan lévő választása február 20-án ért véget és a végső választások február 25-én fejeződnek be.

Az új nemzetgyűlés március hónapban fog összeülni és az első feladata İnönü államelnök hivatalában való megerősítése, mert az államelnök mandátuma is négy évre szól. A gyakorlatban azonban az a helyzet, hogy a jelenlegi államelnök éppen úgy, mint elődje, életfogytiglan megválasztottnak tekintendő, úgyhogy ebben az esetben csak formai műveletről van szó.

İsmet İnönü államelnök mit akar elérni a jelenlegi választásokkal, arról megsejtanunk a vélemények. Így a többi között azt mondják, hogy a török politikát jobboldali irányba akarja terelni és el akarja téríteni a klasszikus kemalizmustól. De azt is mondják, hogy a nagybírtokosok, tehát a régi pasaelemek számát erősen megszorítják és végül olyan hangok is hallatszanak, amelyek azt jósolják, hogy a nemzetgyűlési választás külpolitikai jelentőséggel bír. Ami ezt az utolsó pontot illeti, ehhez meg kell jegyezni, hogy Törökország külpolitikáját jelentős mértékben csak egyetlen személy befolyásolja, nevezetesen az államelnök maga. Ahol a külpolitika kezdődik, ott a török nemzetgyűlés valamikor tekintélyes befolyása megszűnik. Minthogy a tulajdonképpeni képviselőválasztások a nagy nyilvánosság kizárásával történnek és minthogy a közvélemény még ma sem tudja azoknak a jelölteknek a nevét, akiket az egyes tartományi listákra felvesznek, az ilyen természetű kérdésekre egyáltalán nem lehet választ adni. Egye-

Mai kezdettel kerül bemutatásra az ÁRPÁD Film-színházban műsortorlóadás miatt csak 3 napig! (24, 25, 26-án) az év legszebb és legemlékezőbb filmje!

WERNER KRAUSS,

Európa legnagyobb művészeinek főszereplésével:
ÉG ÉS FÖLD KÖZÖTT. E film mély és emberi cselekménye évszázados dömök csodás világában játszódik le.

sek azonban már most azt jósolják, hogy ebben a vonatkozásban a pártélet fiatalabb erői jöhetnek számításba, mert İsmet İnönü ezt a legutóbbi beszédében bejelentette. Annak a kérdésnek a megítélésénél, hogy vajon hány új képviselőt kap szavazatot, a számok 80 és 200 között ingadoznak. A lakosság számának az utolsó négy esztendőben bekövetkezett emelkedése folytán most 26 képviselővel többet fognak választani, mint 1939-ben és az összes képviselők száma 463 lesz.

Annak ellenére, hogy a választások folynak, a kivülről ezt alig veszi észre, mégis meg lehet állapítani, hogy a lakosságnak az érdeklődése a választások iránt jóval nagyobb, mintsem várták. Így például Isztanbulban a választás első négy napja alatt 150.000 szavazatot adtak le, ami a választásra jogosult személyek számának körülbelül felét teszi.

Michailovics és a Szovjet

Az a vita, amely a legutóbbi időben indult meg a szovjetországi kormány és az ugynevezett londoni jugoszláv kormány között, ismét bizonyosságot arra nézve, hogy milyen messzire tűzte a Szovjet területiális terveit és hogy milyen elszántsággal képviseli máris ezeket a terveket. Mint jól tudjuk, az egykori Jugoszlávia területén, éspedig a kevésbé hozzáférhető hegyszakadékok között, hosszú időn át elrejtve élt az egykori Michailovics ezredes. Néhány Horvátországban garázdálkodó banda csatlakozott az ezredeshez, miközben más bandák partizánoknak nevezik magukat és közismert kommunisták, részben ugyanazon a területen, részben pedig másutt garázda rablóéletet folytattak, úgyhogy a kormány nagyszabású tisztító akciót kezdeményezett kiirtásukra. A jugoszláv árnymány az angolok és az amerikaiak elleni támogatásával már több, mint egy év óta hősnek és hadvezérnek igyekezett feltüntetni Michailovicsot, sőt azt hirdette róla, hogy tábornokká és hadügyminiszterre nevezték ki. Ez a propaganda-akció, amely mögött nem sok volt a realitás, csupán az egykori Jugoszlávia déli részén garázdálkodó rablóbandák működése, mégis alkalmasul szolgált a szovjetkormány számára, hogy már jó levele tisztazza a helyzetet. E célból a londoni szovjet nagykövetség hosszabb huzavona után éles tiltakozó jegyzéket intézett a londoni emigráns kormányhoz Michailovics ur tevékenysége ellen és követelte, hogy távolítsák el Michailovicsot. A követelés politikai háttere természetesen az, hogy a Szovjet felfogása szerint senkinek sem áll jogában konkurrálni a kommunista bandákkal, hogy aztán ezek a bandák a bolsevisták győzelme esetében minden további nehézség nélkül egyedül vehessék át a hatalmat Jugoszláviában. A bolsevizmus tehát ezen a területen is politikai monopóliumra tart igényt. Most nyíltan is elismeri ezt, amennyiben az angolok és az amerikaiak védnöksége alatt álló Michailovics eltávolítását követeli.

Ezt már csak azért is hangsúlyoznunk kell, mivel rendkívül jellemző a szövetségesek között fennálló viszonyra. Milyen naivnak és gyerekesnek tűnnek fel ebben a megvilágításban az angolok és az amerikaiak untalan bizonygatásai, hogy a bolsevisták csupán régi területeik visszaszerzésére töreksenek. A jugoszláv emigráns kormány emellett megvándorolt teljes tehetetlenségéről, a szovjettiltakozásból ugyanis minden erőmegfeszítés nélkül kiolvashatta, hogy a bolsevisták győzelme esetén sem térhet vissza Szerbiába.

Csang asszony a „Fehér Házban”

A csungking-kínaiak egy idő óta nem titkolják, hogy szövetségeikkel elégedetlenek. A japánoknak Csangkai ellen folytatott harca nem gyengült meg amiatt, hogy a japán hadierők egyrészt az angolok ellen vetették harcba, sőt különösen az utóbbi időben még intenzívebbé vált. Az új japán támadás a Csungking-kínaiaknak nagy gondot okoz annál is inkább, mert nincs elegendő hadianyaguk és a katonaság hangulata a szövetségesek eljárása felett érzett csalódás következtében rosszabbá vált.

Csungking több ízben támasztott követelést szövetségeseinél az azonnali támogató hadműveletek megindítására, amelyeknek első-

sorban Burma visszahódítására kell irányulniok. Ezekre a követelésekre azonban a szövetségesek nem válaszoltak. Annak a katonai bizottságnak, amely azért utazott Washingtonba, hogy ott részt vegyen a közös hadviselés ügyében megindított tárgyalásokon, dolgaegyetlenül kellett visszafordulnia, mint-hogy az Egyesült-Államok katonái tulontul el voltak foglalva északafrikai vállalkozásokkal. A casablancai konferenciában Csungking újabb bizonyítékát látta annak, hogy az angolok egyelőre csupán Európára és a földközi-tengerre gondolnak.

Közben a helyzet egyre fokozódó mértékben komolyabbra fordult, úgyhogy a „Sung dinasztia” olyannak ítélte a helyzetet, hogy maga tesz kísérletet a menekülésre. Amíg a külügyminiszter Uj-Delhibe ment, hogy megfigyelje az indiai helyzetet és tanulmányozza az Indiából kiinduló tehermentesítő akciók lehetőségeit, továbbá az irányadó tényezőkkal megbeszélést tartson, nővére, Csangkai felesége Washingtonba repült. Nem érdektelen, amiket a marsall felesége a Fehér Ház sajtókonferenciáján mondott, amelyen Roosevelt azzal az ajánlással mutatta be, hogy ez az asszony az Egyesült-Államokról többet tud, mint ő és az amerikai újságírók Kínáról. Hallgatónak eme bevallott tudatlanságát Csang asszony rögtön kihasználta, hogy megtegyesse őket, amennyiben arról regélt, hogy Kína már sokezer év óta demokratikus államszervezet. Ezután egy újságíró azt a kérdést vetette fel, hogy Kína miért nem veti harcba nagyobb mértékben óriási emberanyagát. Csang asszony udvarias maradt. Kijelentette, hogy az emberanyagot olyan mértékben vetik harcba, amennyiben muni-cióval el tudják őket látni; hazája azonban nem tud pusztá kézzel harcolni. Csang asszony újból rátért a hadianyagban való hiányra. A muníción kívül Kínának sürgősen repülőgépekre van szüksége. Roosevelt rámutatott azokra a nehézségekre, amelyekbe a Csungkingba irányuló légi szállítmányok ütköznek. Hozzáfüzte, hogy egyetlen kérdést sem tanulmányoznak figyelmebben, mint azt a problémát, hogy miképpen nyújthatnak segítyt Kínának. Azonban azon a véleményen van, hogy a japán állásokat nem kívülről kell fokozatosan visszaszorítani (ami tudvalevőleg az Egyesült-Államok haderőinek igen nagy veszteségeket okozott), hanem Kínát kell választani a Japán ellen irányuló hadműveletek kiindulási pontjául. Minthogy azonban Csungking tudvalevőleg elszigetelt és igen nagy nyomás alatt áll, az ilyen tervet katonai szempontból észlelenségnek kell nyilvánítani. A marsall feleségét felbőszítette a komolyságnak ez a hiánya, mert amikor az elnök kijelentette, hogy az amerikaiak erősíteni fogják a Kínának nyújtandó segítyt, amennyire ezt „az Ur megengedi nekik”, a marsall neje nem mulasztotta el az alkalmat, hogy az elnököt erkölcsi oktatásban ne részesítse, amennyiben megjegyezte, hogy „az Isten csak azokat segíti, akik magukon is segítenek”.

Gazdák figyelmébe!

A földművelésügyi miniszter ismételtén felhívja a gazdák közönség figyelmét arra, hogy az új termésbeszolgáltatási rend, az ugynevezett Juresek-terv az ipari növények kötelező termeléséről szóló kormányrendeletet nem helyezte hatályon kívül. Eszerint tehát a gazdák változatlanul kötelesek eleget tenni iparinövénytermelési kötelezettségüknek, amint azt a kormányrendelet előírja. A földművelésügyi miniszter ugyancsak felhívja a gazdák közönség figyelmét arra, hogy az idén valószínűleg korán kerül sor az olajos magvak, napraforgók, olaj, len, ricinus, szója elvételére is. A kormány elegendő és jöminőségi olajosvetőmag tárolásáról gondoskodott, amelyet a szerződéses termelőgazdák-nak kölesönad. Siessenek tehát a gazdák az olajosnövényekre a termelési szerződéseket megkötöni és vetőmagot igényelni (MTL.)

TÖLTŐTOLLAK minden árban, minőségben nagy választékban az „Ellenzék” könyvesboltban.

Tojással házalni nem szabad

A hivatalos lap szerdai száma közli a közellátásügyi miniszter rendeletét a tojás forgalmának és felhasználásának újabb szabályozásáról. A rendelet értelmében tojást Budapest székesfőváros és a közellátás szempontjából Nagy-Budapesthez csatolt községek és városok területére csak a budapesti élelmiszer nagyvásártelep, az ott árusításra jogosított tojáskereskedők címére, vagy a Magyar Élelmiszer szállító és Árukereskedelmi Rt., a Kőbányai Polgári Serfőző és a Szent István Tápszertermékek Rt. és a Skót-Magyar Kereskedelmi Rt. hűtőházai címére szabad szállítani. Közforgalmi közlekedési vállalatok, vagy bármely más fuvarozási vállalat, valamint a m. kir. posta Budapest és környéke területére szállítás céljából tojást csak akkor vehet át, ha a szállítmány a fenti megjelölt címekre van irányítva. Tojást az ország területén házalás útján forgalomba hozni nem szabad. A rendelet február 25-én lép életbe. (MTI.)

Válasz egy kritikára

Benedek Kálmán, a ref. teol. fakultás ének-zenetanára, a kolozsvári Egyetemi Ének-karnagya C. Nagy Bélának, a Keleti Újságban megjelent Kolozsvári Egyetemi Ének-kar hangversenyéről írt kritikájával kapcsolatban a következő sorokat juttatta el lapunkhoz:

Igen ritkán fordul elő, hogy egy zenei kritikát megválaszoljon az illető ének-karnagya. Ambár talán szokatlannak tűnik, mégsem mulaszthatom el, hogy rá ne világítsak C. Nagy Béla tanár ur zenei szempontból kissé hibás elvek alapján megírt kritikájára.

A Palestrina kórusnál nincsenek dinamikai jelek, a melódia emelkedése azonban mindig bizonyos természetesen erősödést von maga után. Palestrina kórusoknál a szólamoknak nem szabad durván, hanem inkább halkán, simán, kissé erősödve belépniük. Eppen ezért van az, hogy az egész mű inkább halk és sima, mint erős kell legyen.

Az est kétségtelenül legsikerültebb, egyben legnehezebb darabja Kodály „Huszt”-ja, a legkevesebb sikerült pedig a Kodály Esti dala volt. A Huszt a legkomolyabb zeneszakértők szerint is igen jól sikerült. A Kodály által előírt dinamikai jelek pl. „szállt fel az éjjeli hold” pp., majd a végén „hass, alkoss, gyárapíts, a háza fényre derül” ff. igen jól jöttek ki. Ezeket középhangon nem lehet és nem is szabad leénekelni. Azt kell feltételeznem, hogy C. Nagy Béla tanár ur nem figyelte meg kellőképpen a mű előadását és kritikája megírásakor nem nézte át a mű letétjét. Így történhetett meg, hogy kritikájában Kodály Huszt-ját és Kodály Esti dalát egy nívón említette, holott egyik a legjobban, másik meg legkevesebb sikerült.

Megemlítem még, hogy két évig hallgattam egy igen kiváló zenesztéikai tanár előadásait, ugyanakkor pedig rengeteg Palestrina kórust énekeltem magam is és esztétikai szempontból elemeztünk. E kiváló tanár (Kuklin) a newyorki egyetemen is adott elő tíz évig, hatalmas esztétikáját német, francia, angol és még más európai nyelvekre is lefordították. Erdemes elolvasni, igen sokat tanulhat belőle az ember.

Az ének-kar pedig nem hángszer, főleg nem orgona, ahol beállítom a változatokat s azok mindig pontosan úgy hangzanak. Egy ének-karnál egy piáno, vagy crescendo nem mindig pontosan úgy hangzik. Sok mindentől függ, pl. időtől, hőmérséklettől, pillanatnyi hangulattól stb.

Igen örülök a szigorú és tárgyilagos kritikának, ezt hálásan megköszönöm és a jövőben is kérem, azonban úgy érzem, hogy az igazság érdekében mindezeket el kellett mondanom.

BENEDEK KÁLMÁN,
a kolozsvári ref. teol. fak. ének-zenetanára, a kolozsvári Egyetemi Ének-kar karnagya.

Csont kifőzésére és tárolására alkalmas telepet épületekkel keresek. Ajánlatokat „Sürgös” jellegre a kiadóra kérek.

Halállal büntetik a tábori postal küldemények fosztogatóit

A kormány rendeletet adott ki, amely a rögtönbíráskodást a polgári és a honvédbüntetőbíráskodás körében az ország, illetve a honvédbüntetőbíráskodás egész területére az 1941. évi 4870. M. E. számú rendeletben felsorolt büntetéseken felül, kiterjeszti a hadművelleti területre tábori postai csomagokként, vagy „minta érték nélkül” jelzéssel feladott küldeményekre, vagy az oda irányuló katonai szállítmányokra vonatkozóan akár az ország területén, akár azon kívül a szállítás alatt elkövetett lopás, vagy sikkasztás büntetése, beleértve a hivatali sikkasztást is, mégpedig ezeknek a bűncselekményeknek kísérletére, valamint a tettesekre és a részeseikre. (MTI.)

Kovács huszár és a magyar gépmadár

Javában állott a bál valahol a Don partja közelében, a Szovjet olyan tulerővel támadott a kőkeményre fagyott nádason át, hogy amerre a szem ellátott, mindenütt vörös katonák mozogtak. Lassan, minden talpalatnyi földért keményen küzdve, húzódtak hátrafelé, tervszerűen a magyar csoport, hogy az ellenség erejét ügyességgel, taktikával, cselekkel mielőbb felőrölje és újra támadásba mehessen át. Az egyik huszár géppuskás raj maradt éppen most hátra, hogy egy domb mögül erős lövedékszóróval feltartóztassa az orosz hullámot, addig, amíg a többiek valamivel hátrább újra be rendezkednek védőállásba. A lovak a domb pereme mögött jól elrejtve állottak, míg a géppuska a domb mögül csak úgy ontotta a lövedékeket. Az erdőszegélyen nem tudtak tuljutni a bolsevisták, mert, amint kiléptek a fák közül, Kovács huszár irányzó sas szeme azonnal észrevette őket és odapörkölt egy sorozatot nekik. A nagy zürzavarban repülőink is tevékenyen résztvettek és éppen egy vadászpilóta raj közeledett meredek zuhanással a bolsevisták első vonalai felé. Egészen alacsonyan szállottak a gépek és az orruk szőlőporkáza indultak utnak a nyomjelző lövedékek. A derék vadászpilóták szinte lélekzetelállító pillanatokat okoztak a szemlélőknek, amint egyre újabb és újabb alacsony támadásokkal szorították vissza az előnyomulókat. Egyszer azonban az egyik magyar gép mintha süllyedt volna... de azután kisvártatva egy kis fekete füstbajusz jött ki a gép orrából. Egy pillanatra összenéztek a géppuskások. Tul sok

idejük nem maradt, mert a gép a következő pillanatban már az erdőszegély előtti tarlós, havas részen a földön gurult és a keményre fagyott havon megállott. Látni lehetett, amint a pilóta kibújt a gépből és lehasalt a gép oldala mellett. Az erdőből pedig fokozottan igyekeztek kitörni a bolsevisták, hogy a magyar repülő el foghassák. Kovács huszárnak sem kellett több, átadta az irányzást egy mesterlövész bajtársának, aki biztos kézzel tartotta távol a menekülő magyar repülőtől az erdőben lévő bolsevistákat. Kovács huszár hátraszaladt, elszedte a lovát a csatlósoktól, nyeregbe pattant, kenyérszákjában néhány kézigráttal és kivágattatott az előterepre. Mint a szélvész rohant a szárnyaszegett füstölő magyar gép felé a lovas. A géppuskások ezalatt olyan tüzet adtak le az ellenségre, hogy azok a szemben lévő erdőben meg sem tudtak moccanni. Ez a pár pillanatnyi tűzszünet azonban elég volt arra, hogy Kovács huszár odaérjen a kényszerleszállástól erős ütést kapott és egy kissé elszédült magyar repülőhöz. Egyetlen mozdulattal leugrott, felszedte a gép mellett lévő pilótát, feltette a lóra maga elé, majd újra nyeregbe ült. Mikor visszafelé vágott, a szovjetkatonák ráeszméltek, hogy mi történt. Súvítettek mellette a golyók, még aknavetővel is lőttek utána. De gyorsabb volt a lovas, mint az ellenség igyekezete, mer hamarosan a domb mögött szedték le a lóról az alált repülő. Kovács huszár azután visszakuszott a géppuskához, hogy kitartsanak ott, amíg csak lehet... mert egyszer a tulerő is el fog fogyni.

Kolozsvár legrégibb templomai

Kelemen Lajos levéltári főigazgató szabadegyetemi előadása

Kolozsvár, február 24. A Ferenc József Tudományegyetem szabadegyetemi előadásorozatában tegnap este Kelemen Lajos levéltári főigazgató, Kolozsvár minden egyes épületének, minden kőének legjobb ismerője tartott lenyűgöző, viteltettképes előadást Kolozsvár legrégibb templomairól az új klinika előadótermében.

Kelemen Lajos minden előadása élményt jelent Kolozsvár tudományra éhez közönségének és a kitűnő tudós minden szavát áhítattal halgatja az előadótermet zsúfolásig megtöltő hallgatóság. Sokszor talán estétől reggelig is elhallgatnak a régész-professzor előadásait, aki egy-egy kődarabból az egész magyar multat tárja hallgatói elé.

Kolozsvár város történetének vázlatos ismertetése után ráért Kelemen professzor előadása tulajdonképpen anyagának, Kolozsvár legrégibb templomai történetének és műemlékeinek ismertetésére. Viteltettképes előadásában gyönyörű metszeteken és művészi felvételeken mutatta be városunk templomait, amelyek egyes részeikben, de sokszor teljes egészükben nemcsak Erdély, de egész Magyarország, sőt Európa legbecsesebb műemlékei közé tartoznak.

Legelőször egy belga festő által 1600-ban készített metszet képe tárul a néző elé, amelyen teljes középkori szépségében bontakozik ki a város. A festőművész valahol a felfutó domboldalon foglalt helyet és északra tekintve örökölte meg Erdély fővárosát. A kép közepén impozánsan emelkedik a Szent Mihály-templom, amelyen még híre sem volt a mostani toronynak. Ehelyett egy majdnem ilyen magas csucsíves torony díszítette a templom északnyugati oldalát. Ez a torony, amint Kelemen professzor előadásából megtudtuk, később az 1763-as földrengés alkalmával megrongálódott és ekkor a csucsíves toronytőrt az óvári templom tornyához hasonló „hagymatetővel” fedték be.

Klasszikus szépségében látezik a régi metseten a Farkas-utcai református templom is,

amelyről megjegyezte az előadó, hogy a tur-lajdonképpen „Mátyás”-templomnak ez tekinthető és nevezhető, mert ennek az építését rendelte el az „igazságos” király A város bekerítő várfal is teljes szépségében bontakozik ki ezen a képen. Még büszkén áll a várfal valamennyi tornya, amelyek nagy része a későbbi városrendező és városépítő tervek áldozata lett. Akkor fennállott még a mai főpostaküldet környékén a vízi kapu, a tűztorony helyén a takácsok bástyája, a mai Sinkor helyén megint egy hatalmas torony, a Monostori-utcai bejárónál ismét egy torony, amelyeknek most már nyomuk sincs.

Azután a déli oldalról mutatta be a várost az előadó, egy 1800-ban készült rajzon. Ezen már világosabban kibontakozik a főtér képe a nagytemplom köré épített apró-cseprő vásári bódékkal és házacskákkal.

A következő kép egy 1861-ben készült fénykép volt, amelyen még látszik a mai Mátyás-szobor helyén fennálló egyemeletes ház melyben a római kat. leányiskola volt elhelyezve. Külön érdekessége a képeknek hogy a templom tornya hatalmas építő álmányokkal van körülvéve de a torony fedélre már a mai „enyűgöző szépségével bontakozik ki előtünk. Ekkor fejezték be ugyanis a mostani torony építését, amelynek alapkövét 1837-ben tették le.

A város történetének rövid vázolója után a legrégibb templomok részletes ismertetését kezdte meg az előadó. Kolozsvár legrégibb

temploma nem a város központjában, hanem az egyik-közeli faluban épült, amelyet csak 1894-ben csatoltak a városhoz. Ez az úgynevezett „Kálvária”, amelyet I. Béla király kezdett építtetni 1061-1063 között. I. Béla hozta ide a Szentbenedeki tanítórendet, melynek tagjai először fából felépítették templomukat, földáncokkal megerősítették és védelmi célokra is alkalmassá tették. Ez a templom a tatárjárás martaléka lett. A tatárveszedelem elmúltával hozzákezdtek a Szentbenedek-rend egy kőtemplom építéséhez, amelynek hátsó része ma is fennáll. A templom számos viszontagságon ment keresztül az évszázadok folyamán. 1590-ban leégett, később annyira megrongálódott, hogy úgy, ahogy helyrehozva is csak katonai raktár céljaira használhatták. A templom főhajóját 1896-ban építették újra.

A második legrégibb temploma városunknak a Szent Mihály-templom, amelynek építését már 1316 után megkezdették, de csak 1444-ben, Zsigmond király halála után fejezték be. Erről tanuskodik a főkapu mellett, a falba épített emléktábla, amelynek latin szövege a templom befejezését hozza az utókor tudomására.

Részletesen ismertette az előadó a templom különböző részének építésének történetét. Hosszasan időzött a templom főkapujának történeténél. Ezt a kaput, amint minden műtő ember tudja városunkban, eredetileg hármas bejáratnak tervezték, de a kőművelő lépőcsője miatt kénytelen volt az építőmester megelégedni az asszimmetrikus kettős alakzattal. A főkapu felett Szent Mihály szobra látható, alatta pedig három címer. A magyar címer, a német-római birodalom címere és Lengyelország címere. A középső címernek azonban csak a fele látható, amit az előadó azzal magyaráz, hogy a címerek hamarabb elkészültek, mint a Szent Mihály-szobor, amelyet csak Zsigmond király 1438-ban, halála után helyeztek el mai helyére, s mivel kissé túlméretezték, az alatta fekvő címerből egyszerűen levágtak, hogy a szobor elérjen.

A templom belső értékei ismertetése során hosszasan magyarázta Kelemen professzor a szászok rendkívüli építészeti finomságait, amely Erdély legszebb barokk szécské. A szászok kivül a sekrestyeajtó szépségeit méltatta sokáig az előadó. A sekrestyeajtó, amelyet a templom egykori plébánosa, Klimm János 1534-ben készíttetett, valószínűleg Bécsben, szintén csodálatos barokk építészeti műremek.

A főtéri templom után az óvári templomot és zárdáépületet ismertette az előadó. Ez a templom és a hozzá tartozó kolostor, a torony kivételével, amely csupán 20 esztendő, szintén igen régen épült. Már a Hunyadiak nagy gondot fordítottak az itt elhelyezett kolostorra és adományokkal, kiváltságvelelkekkel erősítették a kolostor akkori birtokait, a Domokosszerzetrendet. A kolostor nevezetességei rendkívüli építészeti szépségein kívül az, hogy Izabella királyné közel egy éven keresztül itt tartotta szálását.

A templom műemlékei közül a miseruhákon és egyéb kegyesreken kívül a legbecsesebb egy Krisztus szobor, amelynek értékét egy renováció alkalmával Felvinczi Takáts Zoltán egyetemi professzor fedezte fel. Az 1550 táján készült szobor, amely a keresztben függő Krisztust ábrázolja, szinte döbbenetes erővel varázsolja a nézőt az alig néhány perccel előtti merevgörccsen elhalt ember gyötrelmétől torzult izmait és arcvonásait. Köztudomású ugyanis — mondotta az előadó —, hogy a keresztrefeszített ember a tetanuszmérgezés tüneteihez hasonló merevgörccs következtében hal meg. Ez a szobor Erdély legszebb és legértékesebb Krisztus szobra.

Végül, az idő előrehaladott voltára való tekintettel, csupán a Farkas-utcai templomot ismertethette még az előadó. Ez az egyetlen templomunk, amelynek építési idejét és a rajta végzett javítások idejét pontosan tudjuk. Mátyás király parancsára 1486-ban kezdett a templom építéséhez a Minorita-rend és 1610-ban be is fejezték. Az évszázadok során többször leégett, vagy a földrengés rongálta meg a templomot, amelyet mindannyiszor újjáépítették. A Minorita-rend után a Jezsuita-rend birtokába került, majd 1644-ben II. Rákóczi György újjáépíttette és a református egyháznak adományozta. Azóta ez a ref. egyház legnagyobb temploma Erdélyben. A csucsíves építészeti remekmű egyik legszebb kőszéke, a szászok amely egy faragásában, mint színe zésében a legszebb renaissance műemlékeink közé tartozik. Két faragó mestere közül az egyik: Fehérvári Benedek, magyar volt. Ő faragta a szászok alsó részét, amelynek káprázatos olaszos díszítési motívumai lebilincselők.

Gyönyörű ékesége a templomnak a hatalmas orgona is, amely 1760-ban készült, tehát a legrégibb protestáns orgonának lehet Erdélyben tekinteni. Mai helyére 1908-ban, a kórus építésekor került a hátsó hajóból.

Ezután az idő rövidsége miatt csupán egy-két templom képét mutatta be az előadó, aki megígérte, hogy andandó alkalommal Kolozsvár többi templomait is megismerteti a tudomány-szomjas közönséggel.

Takarmányrépamag

szükségletét fedezze azonnal, mert készlet csak korlátozott mennyiségben áll rendelkezésre.

Erdélyi Gazdák Magántérkező Szövetkezete

Kolozsvár, Majális-utca 10. Telefon: 31-83.

HÍREK

Hősies elsőség

Valeró bátorásával tüntette ki magát a Korolajak ellen intézett támadás során Bendi János szakaszvezető, egyik gyalogredőnk tisztje. Az említett támadásban az egyik rohamraj parancsnokságával bízták meg. A támadás megindulásakor — bár az ellenség igen heves tüzén kellett áthaladnia — rojnak élén elsőként rohant meg a Szonapatakon átvető vasúti híd erősen kiépített szovjet-támpontját. Rohama oly lendületes volt, hogy a hídját védő bolsevisták ellenállását úgy szórán legázolta s nyomban ezután két ellenséges gránátvetőrajt támadott meg, a kezeliiket kézigranátjaival megsemmisítette, a gránátvetőket szakmányul ejtette s a támadás során elsőként hatolt át a hídon, a patak túlsó partjára.

Egyetem Mozgóban:

I.

Tiszavirág

(Tolnay Klári, Lehotay, Rózsahegyi Kálmán és Ölvedy Zsóka.)

II.

A jég fejedelmei

(Káprázatos korcsolyabajnoki mutatványok.)

III.

Donald és a pinguin

(Uj. színes Micky Maus)

Teadélután a sebesültek javára

A kolozsvári Kolping Legényegylet igen jól sikerült műsoros teadélutánt rendezett a honvéd sebesültek javára, 1943 február 21-én, vasárnap. A műsoros délután kiváló rendezője, Strasser Ferenc II.-od dékán volt, aki igazi rátermettséggel, színészeknek is beillő rutinnal szerepelt a különböző tréfás jelenetekben. Mellette Bara Sándorné, Bálint Andor, a mindig nagyszerű Kletz István, Deák Rebeka, Macsek Irma és Bara Sándor működték közre nagy sikerrel.

A műsor kiemelkedő pontja dr. Bálint József országgyűlési képviselő beszéde volt, aki a sebesült honvédek állította az érdeklődés középpontjába és az ő kettős kérését tolmácsolta a nagyszámú közönségnek: az önzetlen és hamisítatlan hazaszeretet és az érdeknélküli igazi kereszténységet. Majd az ifjúsághoz szólt és külön felemlítette, hogy a katolikus Kolping Legényegyletek milyen nemzeti és keresztény hitvallást töltöttek be a multban és töltenek be a jelenben is. Ezért ma is minden igazi keresztény magyar iparos, kereskedő ifjunak itt a helye. Itt az önévelés komoly munkája folyik a haza és a kereszténység érdekében.

MEGHALT ZSILINSZKY ANTAL. Zsilinszky Antal, a londoni Magyar Egyesület elnöke, Londonban váratlanul elhunyt. Végrendeletében egész vagyonát a londoni Magyar Egyesületre hagyományozta.

AZ ERDÉLYI MUZEUM EGYESÜLET Orvostudományi Szakosztálya folyó hó 23-án, esztörtökön délután 6 órakor az Új Klinika (Mikó-utca 4.) előadótermében tudományos szakulést tart. Üléselnök dr. vitéz Páll Gábor. Tárgysorozat: Bemutatók: Dr. vitéz Novák Ernő: Szabad bőrátültetés, dr. Széll Endre orvosszakadás: Öngyilkossági kísérlet következtében keletkezett teljes gégelezáródás esete és dr. Imreh Pál orvosorvosi: A kulescsont szegycsontalatti ficamának esete. Előadások: Dr. Imreh Pál orvosorvosi: Vaktöltéses lövésű sérülések, dr. vitéz Rémy Gyula orvosorvosi: Az orvos helyzete az ország társadalomban. Az érdeklődőket az elnöki szívesen látja.

VISSZAÁLLITJÁK A MAGÁNULAJDON RENDSZERÉT A BALTI ÁLLAMOKBAN. Berlinből jelenti a DNB: Alfréd Rosenberg, a megszállt keleti területek birodalmi minisztere a négyéves terv megbízottai-val egyetemben rendeletet bocsátott ki a magánulajdonnak az észtszaksági, a lettországi és litvániai főkerületekben való helyreállítás tárgyában.

A Vatikáni Magyar Követség ELSŐ TITKÁRA A PAPANÁL. Rómából jelentik: XII. Pius pápa búcsukihallgatáson fogadta Pacher Félixet, a vatikáni magyar követség első titkárát. Pacher dr. a közeli napokban tér vissza Budapestre.

INTERNÁLTAK AZ ARDRÁGÍTÓ SERTESKERESKEDŐT. Marosvásárhelyről jelentik: Kovács György biharmegyei marhakereskedőt az erdőszentgyörgyi főszolgabíró internáltatta. Kovács Maros-Tordamegyében sovány sertéseket vásárolt és azokat a maximális áron felül értékesítette. Egyidejűleg árdrágítás büntetése címén megindult ellene az eljárás.

Utasaival együtt

A folyóba zuhant Portugáliában egy amerikai repülőgép

LISSZABON, február 24. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az amerikai légitörzsműve egyik Clipper repülőgépe, amely hétfőn este érkezett az Egyezmény Államokból Lisszabonba, géphiba következtében, közvetlenül a leszállás előtt a Tago folyóba zuhant. A szerencsétlenségnek eddig 4 halott és 15 súlyos sebesült áldozata van.

NÉGY FIATAL FIUT SEBESÍTETT MEG EGY ROBBANÓTÖLTET. Nagybányáról jelentik: Zách Miklós, Zách János, Andrejka Miklós és Andrejka Gábor nagybányai fiúk a Virág-utca végén egy eddig még nem állapított robbanótöltetet találtak, amelyet felvettek a földről és piszkálni kezdtek. A töltet felrobbant és mind a négyüket megsebesítette. Szerencsére egyikük sem szenvedett súlyosabb sérüléseket. A hatóságok vizsgálatot indítottak, hogy megállapítsák, milyen robbanóanyagról volt szó és hogy került a Virág-utca végére.

ISMÉT ÜLÉSEZIK A BOLGÁR PARLAMENT. Szófiából jelenti az MTI: A parlament kéthetes szünet után kedden újra megkezdte ülését.

HOMOKVIHAR DANIÁBAN. Kopenhágából jelentik: A Stefani-iroda jelenti: A napokban Jütland nyugati partján heves homokvihar volt, amely tekintélyes kárt okozott. Évszázad óta nem volt ilyen óriási vihar.

CSIK LAJOS PROFESSZOR ELŐADÁSA A KOLÓZSVÁRI MUNKÁSFOISKOLÁN. A kolozsvári munkásfőiskola előadásorozatának keretében ma este 7 órától 9 óráig a Központi Egyetem bölcsészeti karának 3-as számú szobájában vetített képek kíséretében Csik Lajos egyetemi nyilvános rendes tanár, a fajbiológia és örökléstan professzora tart előadást.

LELÖVETTE A FELESEGÉT — 15 ÉVRE ÍTÉLTÉK. Szabadkáról jelentik: Gajdos Illés moholi vendéglőse meg akart szabadulni feleségétől, ezért kihasználta a Tiszsa partjára, ahol Kövesdi Mihály szemetőrrel 20 pengőért agyonlővette, majd a holttestet bedobta a Tiszába. A bíróság Gajdos 15 évi, Kövesdit pedig 10 évi fegyházra ítélte.

450 MILLIÓ FONT AZ ÚJ TÖRÖK KÖLTSÉGVETÉS. Isztanbulból jelentik: Az 1943—44. évre szóló török költségvetés összege — hír szerint — 450 millió török fontot tesz ki, tehát 55 millió török fonttal nagyobb az előző költségvetésnél. (MTI.)

Néma Diákból

A Kolozsvári Magyar Diákok Szövetsége, csakugy, mint az elmúlt észtszázadban, az idén sem rendezi meg a hagyományos Kolozsvári Diákbált. Erdély magyar egyetemi és főiskolái ifjúsága úgy látja, a legkevésbé, amivel a súlyos időkben a nemzet hősies erőfeszítéséhez hozzájárulhat, a bangos mulatozásról való lemondás.

Ezért a Diákbált helyett egy jelképes Néma Bált rendez, melynek meghívóit a napokban kiadja szét, mindegyikhez egy csekket mellékelve, azzal, hogy a bejövő jövedelmet a Felméltóság Asszony segélyakciója után a hadbavonultak családjainak jelségélyezésére fordítja.

Felhívjuk a magyar társadalom figyelmét Erdély ifjúságának nemescélú akciójára és kérjük, erejükhez mérten támogassák azt.

HARMADSZOR IS KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKKÉ VÁLASZTOTTÁK UBICO TÁBORNOKOT. Mint Guatemalából jelentik: Ubico tábornok a népszavazás eredménye alapján hétfőn harmadszor foglalta el hivatalát, mint a köztársaság elnöke. (MTI.)

FEBRUÁRBAN KELL MEGRENDELNI A KÁLISÓT. A Kálisó Behozatali Rt. tavaszi felhasználásra már nem tud kálisót szállítani. Azok a gazdák, amelyek az őszi vetésekhez szükséges kálisómenyiséget biztosítani akarják, már február hónapban rendeljék meg a kálisót.

Kik szerepelnek az újságírók március elsejei Székely Estjének műsorán?

A Magyar Újságírók Egyesülete Erdélyrészi Tagozatának vezetősége összeállította a Mátyás Király Diákház nagytermében március 1-én este fél 7 órai kezdettel tartandó Székely Estjének teljes műsorát. A műsor országos viszonylatban is kiemelkedő eseménye lesz kulturális életünknek és feledhetetlen élményt nyújt a közönségnek. A teljes műsort az alábbiakban közöljük:

1. Megnyitót mond Zathureczky Gyula, egyesületi elnök.
2. Ravasz László református püspök „Székely lélek” című irását felolvassa Borovszky Oszkár, a kolozsvári Nemzeti Színház művésze.
3. Mészáros Erzsébet, a kolozsvári Nemzeti Színház művésznője székely néphalladakat énekel.
4. Tamási Áron novellát olvas fel.
5. Földi István időszerű székelyföldi kérdésekről beszél.
6. László Zoltán, a Székely Nép felelős szerkesztője a székelyföldi újságírást ismerteti.
7. Tompa Sándor, a kolozsvári Nemzeti Színház művésze székely népdalokat énekel.
8. Nyíró József novellát olvas fel.
9. Bodó György, a kolozsvári Nemzeti Színház művésze Tompa Sándor, Finta Zoltán, Sipos Domokos költeményeiből szaval.
10. Hosszu Zoltán dr. (Dani bá) a budapesti Nemzeti Színház művésze magánszámokkal szerepel.
11. Ferencz Gyárfás hírlapíró haditudósítói élményeiről tart előadást.

A Székely Estre a jegyelővétel már megkezdődött a Magyar Újságírók Egyesülete Erdélyrészi Tagozatának, illetve a Magyar Távirati Iroda kolozsvári kirendeltségének Kossuth Lajos-utca 30. szám alatti irodájában. Jegyek személyesen, vagy távbeszélőn megrendelhetők. (Telefon-szám 14—38.) Az egyesület vezetősége, a nagy érdeklődésre való tekintettel, a Mátyás Király Diákházban rendezi meg az előadást, hogy a közönség minél nagyobb rétegének alkalma legyen a Székely Esten való részvételre. A pártoló tagok és az egyesület rendes tagjainak jegyeit esztörtökön déli két óráig fenntartják. Utólagos félreértések elkerülése végett újlag figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy ez után az időpont után senki sem tarthat igényt fenntartott helyre, mert a jegyeket eladják. Jegyelővétel délelőtt 10-től 2 óráig és délután 5—7 óráig az egyesület irodájában.

Mészárosok és hentesek!

Jó bor és jó flekken

csak a

Mészáros Szövetség

vendéglőjében kapható. — Kitűnő szúszelekencai fajbor! — Kriza-utca 16. szám. Telefon 31-48. Üzletvezető: CSISZÁR FERENC

Felhívás a kereseti és jövedelmi adóbevallások beadására

KOLOZSVÁR, február 24. A városi adóhivatal felhívja az adózó közönség figyelmét, hogy mindazok, akik a folyó évre kereseti és jövedelem vagyonadó bevallást tartoznak adni, kivéve a 10.000 pengőn alóli és jogerős adóalappal bíró, valamint a tételes kereseti adózókat, szabályszerűen kiállított és feleltetett bevallásaikat legkésőbb folyó hó 28-áig a városi adóhivatalnál feltétlenül adják be, mert ellenesetben az idevonatkozó törvényes rendelkezés szerint bírságotva lesznek.

A lapokban megjelent eddigi közleményektől eltérve, felhívja a városi adóhivatal a közönség figyelmét arra is, hogy a bevallások beadásának halasztására engedélyt csak az kérhet és kaphat a magyar királyi adóhivaltól (p. ii. palota), aki bevallását február hónap folyamán elhárít-hatatlan akadály miatt nem tudja beadni s ezen gátló körülményt bonyolult kérelmekhez csatolandó okmányokkal is igazolja. Minden más esetben a kérelmeket az adóhivatal elutasítja.

SOPRON VÁROSA ÉS AZ UTCANÉVEK. Sopronból jelentik: Sopron város törvényhatósági bizottsága a legutóbbi közgyűlésen Kiss Jenő dr. egyetemi tanár javaslatára kimondotta, hogy élő emberről és a halált követő husz év alatt senkiről sem nevez el közteret, vagy utcát.

Törvényszéki hírek

Lehene György vásártelki román földműves mult év augusztus 23-án olyan szerencsétlenül lőkött földre egy 15 éves gyermekre, hogy annak eltört a jobbkarja. Lehene Györgyöt súlyos testisértes vélsége miatt Lehner Richárd dr. törvényszéki tanácselnök kéthónapi elzárásra ítélte. Az ítélet jogerős.

Urcan Gergely kolozsvári mészáros kétrendbeli árdrágítás miatt Vitos Pál dr. törvényszéki tanácselnök, egyes uszorabíró kéthónapi fogházra ítélte. Az ítélet nem jogerős.

Káppel Aronné kolozsvári piaci árust hágyadrágításért 200 pengőre, Moldován Péter nádaskörödi földművest árdrágításért 150 pengőre, Chelean Tivadar nádaskörödi lelkeszt tejdrágításért 80 pengőre ítélte az uszorabíroság. Az ítélet jogerős.

AZ IPOK JAVASLATAI A TANONCFIZETÉS RENDEZÉSÉRE. Az IPOK legutóbbi javaslatokat juttatott el az Országos Munkaügyi felügyelőséghez a tanoncok fizetésének rendezése tárgyában. A kérdés továbbá kimunkálása érdekében a munkaadói és munkavállalói érdekeltségek közös értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a tanoncfizetések rendezésénél arra kéri az illetékes köröket, hogy a városok és községek nagysága szerint, három fizetési kategóriát állapítsanak meg. Első csoport Budapest és közvetlen környéke, valamint a 100 ezer lakoson felüli városok, második csoport a többi városok, harmadik csoport a nagy- és kisközségek. Az első csoportban heti nyolc pengő, a másodikban heti hat pengő, a harmadikban heti négy pengő lenne a tanoncok fizetése. Ehhez az összeghez járulna a mindenkori drágasági pótlék és az esetleges túlóradíj.

Milyen könyveket adjunk honvédeinknek

Az utóbbi időben a közönség egyes helyeken a honvédek szórakoztatását célzó olvasmányok között annyira piszkos és elszakított könyveket is ajánlott fel, amelyek nem felelnek meg a célnak. Illetékes hely kéri a közönséget, hogy költségkímélés végett a jövőben csak olyan könyvet ajánljon fel, amely saját megítélése szerint alkalmas arra, hogy kiösszál a honvédeknek.

Végh József:

Amiről érdemes írni...

Házi összejövetelek

Rendőrhatalóságain nyomatékosan felhívták a közönség figyelmét arra, hogy a 11 órási záróra betartását a legszigorúbban ellenőrzik. Megszűnt az úgynevezett „tűrtelmi idő”, vagyis pontosan 11 órára ki kell üríteni az összes vendégeket, háziasszonyokat és szórakozóhelyeket. Ennek a hatósági rendelkezésnek az a célja, hogy a mai vészidőszakban senki se lépjen túl a zárórát és az itthonmaradottak ne feledkezzenek bele a szórakozásokba, ugyanakkor, amikor honvédek a harcok élettérüket kockáztatják a boldogabb magyar jövőért. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azonban azokat az érveléseket sem, amelyek a szigorú zárórendelettel kapcsolatosan a házi összejövetelek ellen is állást foglalnak. Egyre gyakrabban előfordul ugyanis, hogy „kitűnően sikerült” házi összejövetelekről hallunk, amelyekben az egybegyűlt társaság a késő hajnali órákig együtt maradt. Néha cigány is felvetődik az ilyen házimulatságokra, ahol szmokingos urak és estélyiruhás hölgyek élvezik „az én házam az én várám” elvének előnyeit, anélkül, hogy a mulatságba a rendőrhatalóságok beavatkozhatnának.

Távol áll tőlünk az a szándék, hogy a tulzolt szigorú erkölcsbíró szerepében tetszelegjünk. Abban semmi kivételtől való nem találunk ugyanis, ha néha egy-egy családi háznál két-három meghitt jóbarát 11 órán túl is együtt marad, ha ennek nincs kimondottan mulatság jellege. A hajnalig tartó vacsoráknak és házimulatságoknak azonban most minden jóérzésű magyar ember hadat kell üzenjen. Teljesen osztjuk ezzel kapcsolatosan egyik székellyöldi lap társunknak állásfoglalását, amelyben a magyar lelkiismerethez szólva tiltakozik a háborús zsurozások és a fekete piacról eredő vacsoráztatások ellen. „Miert nem akad legalább egy vagy két igaz magyar a békebeli terített asztalhoz meghívottak között, aki odámondaná a véleményét a szíves vendéglátó házigazdának? Miert nem akadnak olyanok, akik távolmáraddal tüntetnek még akkor is, ha biztosan tudják, hogy utána beborul fejük felett a felettési, vagy baráti kegy napsgáras ege? Miert nem akadnak olyanok, akik vállalják a meghívottak névsorából való kifejtést, a hanyag üdvözléseket és minden hitvány emberi megnyilatkozást, amely a megalkuvást nem ismerő emberek számára olyan bőven kár?” — írja a székellyöldi lap társunk.

Ezeket a kérdéseket országszerte fel kell tennünk mindazoknak, akik alszenteskedő házi összejövetelek jogcímén hajnalig dírom-dánomoznak és azzal áltatják önmagukat, hogy ilyenformán nem vétettek a közszellem és a zárórendelet ellen. Legyünk elsősorban önmagunknak bírái és irtsuk ki társadalmi életünkben mindazokat a ferdeségeket, amelyek joggal tűnhetnek fel kihívásnak az öntudatos magyar közvélemény szemében.

Különös hírlapi bonyodalom

Különös botrány foglalkoztatja egyik erdélyi város közvéleményét. A botrányt hírlapi közlemény robbantotta ki, amely interjút közölt a város főjegyzőjével. Ebben a nyilatkozatban a főjegyző azt a kijelentést tette, hogy lemond állásáról és visszavonul a közéleti szerepléstől. Másnap azután egy másik lapban megjelent a cáfolat. A főjegyző kijelentette, hogy ezse ágában sem volt olyan nyilatkozatot tenni, amilyent a szája adtak és a legerélyesebben tiltakozik a cikk beállításá ellen. Minket nem érdekelnek a vita helyi vonatkozásai, mert a magyar közönség szempontjából nem jelent sorskérdést, hogy valameiely vidéki város közigazgatási tisztviselője megmarad-e állásában, vagy lemond. Fel kellett figyelni azonban a sajtóközleményeknek arra a részére, amelyek a hírlapi kacsát közlő cikk szerzőjének személyével állanak összefüggésben. A főjegyző cáfolata ugyanis megállapítja, és vele együtt a lap szerkesztősége is kategorikusan kijelenti, hogy az interjút nem hívatásos újságíró csinálta és a bonyodalmat előidéző cikk szerzője nem tagja az Országos Magyar Sajtókamarának. Ezeket az állításokat a másik lap sem cáfolja meg és oda módosítja a cikkíró szerepét, hogy az a lapnak nem munkatársa, hanem megbízottja volt. Megdöbbenéssel állapít-

hatjuk meg ezekből, hogy Erdélyben még mindig nem sikerült teljesen kiirtani az állírlapírókat. Eppen eleget szenvedtünk a múltban a „közgazdasági szakértő uraktól” és a magánélet titkai után hajkurászó revolverlapperkesztőktől. Az újságírói hivatás tisztességét most szigorú törvények és kormányintézkedések védik. A legszigorúbban el kell járni azokkal szemben, akik ezeknek a rendelkezéseknek kijátszásával akarnak kísérletezni. Ez a különös sajtóbotrány időszzerűvé teszi, hogy a legszigorúbb ellenőrzés alá vegyük a sajtókamarai törvény rendelkezéseinek betartását, hogy se „lapmegbízott”, se „hírlapudósító” néven ne léphessenek fel olyan emberek, akik cimbitörést követnek el, amikor újságíróknak adják ki magukat és szégyent hoznak a tisztesség magyar tollforgatás jó hírére. Újságíróknak csak az nevezheti magát, aki tagja az Országos Magyar Sajtókamarának. Az állírlapírók korszakának egyszersmindenkorra leáldozott, mert velük szemben a büntető hatóságok azonnal védelmet nyújtanak.

A társadalom hiénái

Tanulmányos statisztikát olvastunk a „Székely Népi” című lap társunkban. A sepsiszentgyörgyi lap közli az ottani törvényszék elnökének beszámolóját, aki a törvényszék teljes ülésén kijelentette, hogy az összes bűnügyek felét közelítés elleni bűncselekmények teszik ki. Az állam és a társadalom hiénáival szemben a törvényszék elnök a gyakorlati tapasztalatok alapján szigorúbb és gyors megtorlást látna időszerűnek. Az árdragítók az állami és nemzeti lét legfontosabb érdekei ellen vétkeznek, velük szemben tehát drákói szigorúsággal kell fellépni. Az egyes büntető szakaszok intézményesen foglalkoznak ugyan ezekkel a bűncselekményekkel, de látszik, hogy egyrészt az előkészítő eljárás hosszadalmassága, másrészt az elrettentő példa hiánya miatt a fennálló törvényes rendelkezések nem mutatkoznak elég hatásosan a nemzeti lét vérsívoú izékedésének letörésére. A sepsiszentgyörgyi törvényszék elnök sajnálattal állapította meg, hogy a megye területén az elmúlt esztendőben 754 árdragító ügy került tárgyalásra, tehát majdnem annyi, mint a törvényszéknel folyamatban levő más bűnözők ügyeinek összes száma. A törvényszék elnök végső következtetésként azt tartaná szükségesnek, hogy az előállítás ezeknél a bűnügyeknél rendszerré kell tenni, s a fennálló jogszabályok szigorítása által minden árdragítási ügyet gyorsított bűnvádi eljárás alá vonjanak. A teljes siker érdekében azt tartaná helyesnek,

Március 31-én

Megszűnnek az eddig kiadott fegyvertartási és viselési engedélyek

KOLOZSVÁR, február 24. A kormány rendeletet adott ki a löfegyver, lőszer, robbanóanyag és a robbantószer tartásának korlátozásáról. Eszerint az eddigi fegyvertartási és viselésre szóló engedélyek 1943 május 31-én megszűnnek. A tulajdonos az illetékes rendőrhatalóságtól új engedélyt kérhet. Akinek június 1-én nincs engedélye, köteles a birtokában lévő fegyvert legkésőbb június 15-ig elismervény ellenében a rendőrhatalóságnak beszolgáltatni. A lőszer, robbanóanyag, vagy robbantószer vásárlására már kiadott rendeletek szintén érvényüket veszítik május 31-én. A rendelettel kapcsolatban a belügyminiszter úgy intézkedett, hogy az új fegyvertartási engedély iránt a kérelmet az elsőfokú rendőrhatalóságon március 31-ig kell irás-
ban benyújtani. (MTI.)

Üdülő finn tisztek érkeznek Erdélybe

NAGYVÁRAD, február 24. A város kisgyűlésén dr. Soós István polgármester bejelentette, hogy felhívást kapott a város vezetésére, hogy üdülő céljából az Erdélybe érkező 20 finn katonatiszt közül hánynak az ellátását vállalja. A polgármester javaslatára a kisgyűlés úgy döntött, hogy 5—10 napra, vagy pedig 2 tiszte husz napra üdülésre teljes ellátással magára vállal a város. A finn vendégeket a város tulajdonát képező Rimanóczy-szállóban helyeznénk el étkezéssel, mozi és színházjegyekkel, valamint a Rimanóczy-fürdő használatát is nyújtjuk számukra. Azután bejelentette a polgármester, hogy a közlekedésügyi miniszter egy turista és diákszálló létesítéséhez 50 ezer pengő hozzájárulást ajánlott fel Nagyváradnak. Erre a célra a Rimanóczy-alaphoz tartozó egyik házát jelölték ki, melynek földszintjén üzemhelyiségek létesülnek, míg a Turista szálló az épület két emeletén lenne. A szükséges építkezések elvégzése érdekében zárt árlejtést rendeznek és az átalakítást június elejéig elvégzik. A kérdéses épületrészt a város 2500 pengő évi bérért venné ki az áptól és a közlekedésügyi minisztériumnak turista és diákszálló céljaira egyelőre tíz évre adná bérbe. Az átalakítási munkához a város 7.

ha a jogorvoslat lehetőségét a legszűkebb méderbe szorítanák és olyan súlyos büntetéseket léptetnének életbe, mint a szomszédos államokban. Hiszünk, hogy ezek a javaslatok, amelyeket az egész közvélemény is magáévá tesz, rövidesen a joggyakorlatban is érvényesülnek.

Hol a hiba?

Rövidesen megemlékeztünk már arról, hogy Simor Erzsé és Goll Bea filmszínésznők marosvásárhelyi vendégszereplése a tömeghisztéria milyen viisszás kiobbanásaira adott alkalmat. A most ide érkezett marosvásárhelyi lapokból részleteket is olvashatunk ezekről a eseményekről. A Székely Szó című lap társunk meglehetősen ironikusan megállapítja, hogy „A művésznők egész napjukat imádozt közönségük és az előzetes reklám szolgáltatában töltötték. Délután az Országzászló tövében fényképezték le magukat, férfikíséretükkel összekapaszkodva, a jobbérzésű járkelők nem kis csodálkozására. Ugyanis Marosvásárhelyen — szerény véleményünk szerint — nem azért állítottak fel Országzászlót, hogy a film és egyéb csillagok reklámhátteréül szolgáljon. Azt már csak mellékesen említjük meg, hogy az alig szendülő füvet letaposták, noha jól olvasható tábla hirdeti az írni-olvasni tudók számára, hogy a füre lépni tilos. Délután az egyik főtér könyvkereskedésben rendeztek autogramosztogatást — igaz, hogy jótékony célra —, de egyáltalán nem a mai komoly háborús időkhez méltóan.”

Marosvásárhelyi lap társunk megjegyzései mindennél jobban bizonyítják, hogy Marosvásárhely komoly közvéleménye hogyan fogadta a tömeghisztéria sajnálatos elferdítései. Újlag hangoztatjuk, hogy az ilyenfajta kultusztiltengést a legmélyebben elítéljük. Abban azonban nem érünk egyet lap társunkkal, hogy ezért a vendégszereplő művészeket terhelné a felelősség. A hiba ott van, hogy a helyi rendezők mesterségesen úgy felfokozták a közönség érdeklődését, hogy az ellen a művészek legjobb szándékuk ellenére sem tudnak fellépni. A hiba tehát a rendezőségekben van, amelyeknek kerülni kellene a tömeghisztéria kiobbanására adódó alkalmakat, sőt arra kellene figyelmeztetniük a közönséget, hogy a leghíresebb filmszínész is huszár, vőlegény, vagy ember, akinek terhére van, ha a magánéletében az imádók százai zaklatják.

A marosvásárhelyi tábla is felmentette a megvesztegetéssel vádolt mérnököt

MAROSVÁSÁRHELY, február 24. A marosvásárhelyi itéőtábla tegnap tárgyalta Asztalos Kálmán székellyudvarhelyi városi mérnök bűnperét. A mérnököt, aki a román uralom alatt szolgálatot teljesített, kilencrendbeli megvesztegetéssel vádolják. A megvesztegetéseket a vád szerint azzal követte el, hogy csak azoknak adott építkezési engedélyeket, akik a tervek elkészítése címén nagyobb összeget fizettek neki. Elsőfokon a székellyudvarhelyi törvényszék felmentette, most másodfokon a tábla tartott tárgyalást. Dr. Asztalos Sándor kolozsvári ügyvéd védőbeszédében azt hangoztatta, hogy a romániai szabályzatok megengedték neki magánmunkák vállalását, úgyhogy ő jogosan kért pénzt azoktól, akik vele készítették a házat. A tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét. A főügyész semmiségi panaszt jelentett be.

50 millió márka az eredménye az ötödik utcai gyűlésnek

BERLIN, február 24. (DNB—MTI.) Az 1943 február 6-án és 7-én rendezett ötödik birodalmi utcai gyűlés, amelyen a tisztviselők és a házműparosok vettek részt, előzetes számítások szerint több, mint 50 millió birodalmi márkát eredményezett. Az előző év ugyane gyűlése több, mint 25 millió márkát hozott és így 25 millió márkányi, illetve 100 százalékos növekedést lehet megállapítani.

A székellyöldi középkori művészet kérdései

Dr. Entz Géza előadása az Erdélyi Múzeum Egyesületben

KOLOZSVÁR, február 24. Az Erdélyi Múzeum Egyesület Bölcsészeti, Nyelvi és Történettudományi szkosztálya februári tudományos felolvasó ülésének keretében dr. Entz Géza, a fiatal erdélyi művészettörténész, az Erdélyi Múzeum levéltárának tisztviselője tartott előadást „A székellyöldi középkori művészet kérdései” címmel.

A felolvasó ülés megnyitójában dr. György Lajos szakosztályi elnök a székellyöldi magyar tudományművelés szükségességére és nagy feladataira mutatott rá. Orbán Balázs elévülhetetlen munkájáról megemlékezve, hangsúlyozta, hogy az erdélyi magyar tudományművelő intézményeknek és szervezeteknek tovább kell haladniuk az Orbán Balázs által megjelölt uton, hiszen ez nemzeti feladat és parancs. „Ne feledjük el — mondotta —, hogy amint a Székelyföld hozta vissza Erdély egy részét trianoni elszakítottágából, a jövőben is ő fogja azt tovább gyarapítani és a magyar egységben megtartani.”

Entz Géza előadása rámutatott arra, hogy a Székelyföld művészeti kincsei még mindig meglehetősen ismeretlenek és feldolgozatlanok. Pedig még futólagos áttekintésük is az érdekes és tanulságos kérdések egész sorára vet világot. A sajátos székellyöldi művészet kialakulását a terület félreeső földrajzi helyzete, valamint a székelly társadalom egységes rétegződése erősen befolyásolta. A művészi központok hatása mindig későbbben jutott el Erdély e legkeletibb zugába, a formai és tartalmi elemek viszont a peremvidéki műveltség törvénye szerint tovább fennmaradtak. Innen magyarázható a félkörívű és gótikus művészet továbbélése a 14., illetve a 16. században. A két nyugati szék bizonyos átmenetet képvisel Erdély egyéb területei felé, a két keleti szék viszont a maga zártágában a székellyöldi művészet legsajátosabb színezetét mutatja. Itt alakul ki a székelly erődtéplon típusa, mely a százzsal szemben megtartja világos, áttekinthető és arányos jellegét. Ezek azok a jegyek, melyek a magyar művészi ízlést jellemzik. A székelly középkori műemlékek egészükben és részleteikben is az alkotó nép élénk képzelőerejének, biztos formaképzésének és egyszerű, világos beszédének beszédes bizonyítékait adják. A székelly tevékenységet a közösségi ízlés előterébe toulása jellemzi. Benne a magas és népművészet egymásba áramlik. Így válhatik éppen a székellyöldi művészet a magyar művészet nagy nemzeti kérdései megvilágításának legmegbízhatóbb fényforrásává.

ADAKOZZUNK

a 99.000 SZ. csekklaapon

a Főmeltécságy Kormányzóné tőti segélyalkotásán!

Nagybánya és vidéke hírei

A nagybányai ipartestület által eddig rendezett továbbképző ipari tanfolyamok közül kimagasló a február hó 19-én bevezetett közműves és ácsipari 365 órás továbbképző tanfolyam, amelynek főtananyagát, a szakképzést 347 órán át Török Ignác, az iparügyi minisztérium által kiküldött kiváló építész adott elő a 23 személyből álló, vizsgára készülő hallgató csoportnak. A tanfolyam záróünnepélyén jelentvőknek alkalmuk volt bepillantani az ipartestület iparfejlesztő ténykedésébe, amely szolgálja hivatásához hűen a város és az ország ipari fejlődését.

A nagybányai római katolikus egyházközség templomi orgonája javítási költségeinek részbeni fedezésére folyó hó 28-án a Szent József Otthonban nagy műsoros előadást rendez, melynek során színe kerül Heinrich Bertz: „Három a kislány” című operettje.

Az iparügyi minisztérium által elrendelt lég-oltalmi, egészségügyi tanfolyamokat most tartotta meg Nagybányán Kassay Imre dr. kolozsvári klinikai orvos, légoltalmi előadó. A vizsgákon Mayer György dr. légoltalmi egészségügyi felügyelő is megjelent. Ugy a főfelügyelő, mint az előadó orvos a legmesszebbmenőkig meg voltak elégedve az eredményekkel, mert a hadiüzemi munkásság, igen kevés kivétellel, tökéletesen megfelelt képzettség szempontjából a várakozásoknak.

A Magyar Tűzharcos Szövetség nagybányai csoportja igen szép és nemes gondolatot valósított meg. A nehéz háborús viszonyokra való tekintettel az idén nem bált, vagy teadélutánt rendezett, mint a többi években, hogy a bevételből jótekonyságra adozzon, hanem a mai időkhöz mérten, annak az árát, amit zajos mulatságra fordítottak volna, örömmel összeadták és a lakosság körében gyűjtést rendeztek. Az ugynevezett néma-tea február 21-én volt, amikor a tűzharcosok felvonultak az Országzászlóhoz és némán, vigyázva állva gondoltak hazánkért küzdő honvédeinkre. Reméljük, hogy ez a gyönyörű gondolat máshol is követésre fog találni és mindenki készségesen fogja a jótekonyság célja felajánlani azt az összeget, melyet különben szórakozásra szánt volna.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 7 fillér, vastagabb szedéssel 14 fillér, a legkisebb hirdetés díja tíz szóig 70 fillér. Állást keresők részére szavanként 4 fillér, vastagabb szedéssel 8 fillér. A legolcsóbb apróhirdetés állást keresők részére 40 fillér. Kezelési költség: Cím a kiadóban és jelzés hirdetések után 20 fillér. Kedvezményes árak nagyobb kötéseknek. — Apróhirdetések előre fizetendők. Vidékről bélyegeken beküldhetők.

Házasság és levelezés

SZEP jövedelmi fűszerüzlettel rendelkező, 30 éves kereskedő hozzáillő üzletvezetőnő felelősül venne. Leveleket „Csemege” jellegre a kiadóba. 0607

INTELLIGENS fiatal lány keres egy intelligens 25 év körüli fiatalembert magáért és sítapartnernek. „Komoly barátság” jellegre. 491

VEGYES

ELVESZETT egy kis pirosfedélű könyv, fontos iratokkal. Az iratok Földesi Károly névre szóltak. Kérem a becsületes megtalálót, juttatni ellenében az Ellenzék-nyomdába, Egyetem-utca 8., hátul az udvarba eljuttatni.

ELVESZETT hétfőn este a 3-as autobuszban egy fekete aktatáska ruhámmal. Becsületes megtalálót kérek, juttassa el juttatni, vagy költségmegtérítés ellenében a Rakasz irodába, vagy Rákóczi-ut 136. alá. 0608

BUTORAIT megjavított olcsón, pontosan, rendesen készítek mintalap után új butorait a legjobb kivitelben. Használt butorait megveszem, részlet, csere. Lukács asztalos, Unió-utca 24. F 481

Jólbevezetett, jóljövödelmező üzlethez háromtól ötezerig tőkés társat keresek. Tőke biztosítva. Megbizva Róma Iroda kereskedelmi osztály, Bocsaúti, Unió-utca 10. F.

SZENTÜZELŐ kazánokhoz önműködéssel, nagy megtakarítással. Felszereli Markó mérnök, Horthy-ut 10. F 359

ADÁS-VÉTEL

SÜRGŐSEN eladó egy keveset használt modern fekete ebédő, egy új Schöberl-ágy, egy kétszemélyes kámi és egy ócska festett íróasztal. Török István művész irodájában, Teleki Pál utca 3. szám. Óvárosban. F

VEZSEK és eladok antik és használt butorokat. Ugyanott eladó egy modern ebédőszék, antik kombinált szekrény, antik fotel, divanok, szekrények, ágyak, asztalok, modern kámi. Kossuth Lajos-utca 14. Kanyaró Pál. 476

FRANCIA—német Toussaint-Langenscheid nyelvtant keresek megvételre. Címek „Langenscheidt” jellegre kiadóba kéreknek. 473

ZONGORÁ, rövidet, keresztútsot, vagy pianót és egy kombinált szobát megvételre keresek. Ajánlatot — vidékről is — telefonon 10—95, Fehér töltőtollúzet, Deák Ferenc utca 18. 0599

ELADÓ díofurniós modern hálósza, nagy ebédőasztal, kis szalonszék, íróasztalok, divatos konyhabutor, használt hálósza, furniós szekrények. Kossuth Lajos u. 32., asztalosnál. F

NAGYON szép hálószaabutor eladó. — Majális utca 31. 487

IRÓGÉP, Hungaria gyártmány, kitűnő állapotban, eladó. Érdeklődni Telefon 10—81. 485

TÖRMELEK aranyat, használt ékszereket a legmagasabb napi áron veszek. Elhmann órászersz. Mátyás király-tér 5. Bejárat a kapu elatt. F

KOMBINÁLT szoba, ebédőberendezés eladó. Berkovics asztalos, Pap-u. 41. F

HASZNÁLT butort veszek és eladok. Levelezőlaphívásra házhoz megyek. Lukács Ferenc, Dézma-ut. 13. F. 481

BUTORVÁSÁRLÓK figyelmébe! Mielőtt butorszerzésre kezdesz, tekintse meg a Deltel butorárúházt különlegességeit. Árban minőségben utólagos ellenőrzés. Horthy-ut 92. F

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbélyeggyűjteményeket, legelőnyösebben vásárolok. Herczegné belyeggyűjtő, David Ferenc-utca 12. F

HASZNÁLT varrógépeket, kerékpárokat veszek. Javításokat válllok. Széchenyi-tér 9., varrógépraktár. Hívásra házhoz megyek. F

HÁLÓSZOBÁK, szalonok, kombinált szekrények, konyhabutorok, mindenféle butorok. Bútorraktár, Deák-utca 70., Óvárosban. 0614

EGY nagy munkaasztal eladó. II. Széchenyi-tér 4. 497

PRÉST, közepes nyomófelületű, megvételre keresek. Keszey papírkészítés, Egyetem-utca 2. 340

EGY férfi uriszoba, irodaberendezésre alkalmas, egy ebédőszék, asztal, székekkel eladó. Kemény Gábor-utca 3. I. 2. 0609

ALIG használt modern konyha olcsón eladó. Használt butort, varrógépet, szőnyeget veszek. Szabó, Kádár utca 12. F 230

REKAMIE olcsón eladó. Széchenyi-tér 24. ajtó 2. F 230

TELEFUNKEN 4 plusz 2 lámpás, 1942 típusú, alig használt rádiókészülék eladó. Petőlei-utca 2., földszint. 342

ELADÓ alig használt hálósza, régi anyag, közepes termetű. Villanyáram-vezető készülék. Szép szürke kosztüm. Jókai-utca 19., ajtó 7. 496

ELADÓ stélászik, fehér üveges ajtó, ping-pong asztallap. Széchenyi tér 2. Textilüzlet. 495

HASZNÁLT butort és szőnyeget veszek. Levelezőlaphívásra házhoz megyünk. Bútorraktár, Dézma-utca 19., udvarban. 0614

PERZSASZŐNYEGEK, nagy imaszőnyeg, kétszemélyes háló, hegedő, rádió sürgősen eladó. Karolina-tér 7. I. 9. 0612

ALKALMAZÁS

KERESKEDELMi végzettséggel, lehetőleg gyakorlatlalt bíró könyvelőnő keresek. Leher üzlet, Deák Ferenc utca 19. Értekezni lehet 8—1 óráig. 0577

15—17 ÉVES fiatalembert lapkihordásra teljes ellátással és havi vagy évi fix fizetéssel, azonnali belépésre felvesz Lázár Márton hírlapbizományos. Székelykeresztúr, Udvarhely-megye. G. 88

HOLGYFODRÁSZSEGEDET felvesz azonnalra Sántha fodrász, Erzsébet ut 63 sz. F

PERFEKT gépirónő, aki esetleg gyorsírásban is jártas, azonnali belépésre keresünk. Az írásbeli ajánlatokat a származási iratok kíséretében a Baross Szövetség Deák Ferenc utca 4. szám, I. emelet kérjük bemutatni. Gy 310

ELLÁTÁSSAL jobb lányokat felveszek. — Majális-utca 4. 493

VARRÓLÁNYOKAT állandó munkára felvesz jó fizetéssel „EVA” gyermekruhakészítő üzem, Mátyás király-tér 26. 339

MEGBIZHATÓ jobb nő keresek azonnalra két személy mellé. Kovács László, Wessely Miklós-utca 6. I. emelet. 492

KERESEK egy tanárt, aki első és második gimnáziumra előkészít. Cím a kiadóban. 0595

INGATLAN ÉS LAKÁS

ELADÓ belvárosi házak: Egy 7 lakással, fürdőszobával, 2000 négyzetméteres területtel 240 ezer pengőért. 2. Emeletes bérház, több üzlethelyiséggel, 115 ezer pengőért. 3. Belvárosi ház több lakással, üzlethelyiséggel, 52.000 pengőért. 4. Belvárosi ház földuton, 2 szoba, fürdőszoba, üzlethelyiséggel, 31.000 pengő. 5. Erzsébet ut környékén családi ház 2 szoba, konyha, szép kerttel 22.000 pengő. 6. Családi ház, 1000 négyzetméteres telekkel, 10 ezer pengő. Azonkívül több házhelyek villanegyedben is, 6000 pengőtől kezdve. Ingatlanforgalmi iroda, Mátyás király tér 19. F 470

ELADÓ forgalmas főutcában 8000 pengőért jövedelmező, adómentes, kertes bérház 200 ezer pengőért. Terület 1800 négyzetméter. — Megbizott: Gombás, Horthy ut 59. 0588

KÜLÖNBEJÁRATU kétágyas butorított szoba, konyha kiadó. Ady utca 9. szám. 490

BUTOROZOTT szoba csakis urihölgynek kiadó törvényszék mellett. Telefon 10—81. 485

Donáth-ut felé 2000 négyzetméteres dupla házhely, együtt 15.000 P-ért sürgősen eladó. Róma miniszterileg engedélyezett ingatlanforgalmi iroda, Bocsaúti, Unió-ut 10. Telefon 26—53. F

Eladó házak, házhelyek legolcsóbbtól legértékesebbig, tőkeelhelyezésre nagyon alkalmas ajánlataim vannak. Kérem meggyőződni. Miniszterileg engedélyezett Róma ingatlanforgalmi iroda, Bocsaúti, Unió-utca 10. Telefon 26—53. F

EGY szép üzlethelyiség kiadó. Horthy-utca 35. Érdeklődni Bíró Pirokánál. 494

URICALADNAL butorított szobát keresek, teljes ellátással, lehetőleg Rákóczi—Donáth-ut környékén. Cím a kiadóban. 0610

FERENC JÓZSEF
KESERÜVIZ

FEBRUÁR

24

SZERDA

SZÍNHÁZ · MOZI · RÁDIO

A nap kel 6 óra 51 perckor, nyugszik 17 óra 36 perckor. A hold kel 22 óra 10 perckor, nyugszik 8 óra 54 perckor.

A protestáns naptár szerint Mátyás, a római naptár szerint Mátyás apostol, az újgörög naptár szerint János feje m., az ógörög naptár szerint (február 11.) Teodóra napja van.

Emlékeztető

1347 február 24-én vonul be Nápolyba Nagy Lajos az első nápolyi hadjárata során.

Társadalmi események

Kolozsvár város Népművelési Bizottságának előadássorozatában:

A Téglás-utcai állami iskolában: 6—8 óra: Hőbörűs háztartás címen Veress Istvánné tart előadást.

Magyar-utcai ref. iskolában: 7—fél 9 óra: Egészségügyi ellátás a háborúban címen Nagy Kálmánné, Árva Bethlen Kata címen Kelemen Mária tart előadást.

A MANSZ-al karöltve! Veszvári Pál-utcai állami iskolában: 6 óra: Hazádnak rendületlenül címen dr. Bartha Ignác tart előadást.

Nagy Lajos király-utcai állami iskolában: Fél 6—fél 7 óra: A csipkebogyó felhasználása címen Forneszné, Méhesz, méhek élete címen Caprariu Miklós tart előadást.

SZOLGÁLTATOS GYÓGYSZERTÁRAK:

Egyaszeru, Mátyás király-tér 10. (Telefon: 32—23.) Kereszt, Mussolini-ut 2. (Telefon: 13—49.) Hargita, Horthy Miklós-ut 1. (Telefon: 21—55.) Páduai Szent Antal, Híttér-tér 13. (Telefon: 31—10.)

MUZEUMOK: Erdélyi Múzeum Csokri, a római, népvándorlási, iparművészeti és művészeti tárai. Renaissance kémiéltan. Bástya-utca 2. Nyitva 9—13 óráig.

Állati Múzeum. Miklós-utca 5. szám. Nyitva 9—12 óráig. Megtekintése bejelentendő az OMH kirendeltségben.

Botanikus Múzeum. A Botanikus-kertben. Majális-utca 42. Nyitva: 8—13, 15—18 óráig.

EGYETEMI KONYVTÁR. Nyitva hétköznapokon délelőtt 8—8-ig és délután 3—8 óráig. A népkönyvtár nyitva (vasárnap is) délután 3—9 óráig.

A KOLOZSVÁRI NEMZETI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Február 24., szerda este fél 7 órakor: MÁRIA FÓHADNAGY. Bérletszünet. — Rendes helyárak.

Február 25., csütörtök este fél 7 órakor: PARASZTBECSÜLET. Opera. Scherezáde. Balett. Opera helyárak. Bérletszünet.

Február 26., péntek este fél 7 órakor: LAKMÉ. Bérletszünet. Opera helyárak.

Február 27., szombat délután: SEVILLAI BORBÉLY. Ifjúsági előadás. Jegyeket a pénztár nem árusít.

Február 27., szombat este fél 7 órakor: MÁRIA FÓHADNAGY. Bérletszünet. Rendes helyárak.

Február 28., vasárnap délután fél 3 órakor: LUXEMBURG GRÓFJA. Olcsó helyárak.

Február 28., vasárnap este fél 7 órakor: MÁRIA FÓHADNAGY. Bérletszünet. Rendes helyárak.

Március 1., hétfő este fél 7 órakor: LUXEMBURG GRÓFJA. A Tíz Szervezet előadása. Bevezető mond Cselényi Béla tanár, főzede. Jegyeket a pénztár nem árusít.

A KOLOZSVÁRI NEMZETI SZÍNHÁZ MŰSORA A SZINKÖRBEN

Február 28., vasárnap délután fél 3 órakor: VÉN DIOFA. Mérsékelt helyárak.

Február 28., vasárnap este fél 7 órakor: A CSIKÓS. Mérsékelt helyárak.

A SZINKÖR jegyeit csütörtökön délelőtt 10 óráig árusítja a Szinkör elővételi pénztára.

MOZIK MŰSORA:

ÁRFÁD: Az év legesetesebb és legembaribb filmje. Műsortörődés miatt csak három napig (24, 25, 26-án). Werner Kraus, Európa legnagyobb művészeinek főszereplésével. Ég és föld között. Apák és fiúk harca. Emberi mély és megrázó cselekmény az évszázados dómok csodás világában játszódik le.

CORVIN (volt ROYAL): A HEGYEK LÁNYA. Főszerepben Fényes Alice, Nagy István, Gregus Zoltán (Dáni bá).

EGYETEM: I. TISZAVIRÁG. (Tolnay Klári, Lehotay, Rózsahegy, Olvedy Zsóka.) II. A jég fejedelmei. (Káprázatos bajnoki korcsolya-mutatóványok.) III. Donald és a Pinguin. (Micky Maus.)

ERDÉLY: MADRID KÉM Főszerepben: Conchita Montes, Fosco Ghiachetti. Előadások kezdte 3, 5, 7 órakor. Következő műsor: Beszélő köntös.

MÁTYÁS: EMBEREK A HAVASON. Nyíró József a velencei filmolimpián első díjat nyert nagy magyar filmje. Főszereplők: Szellay Alice, Görbe János, Biha-ry és Borovszky Oszkár. A film előtt: Magyar és Ufa világhíradók. Előadások kezdete 3, 5, 7 és vasárnap délelőtt 11 órakor.

RAKÓCZI: PISTA TEKINTETES UR. — Legújabb magyar zenés vígjáték. Főszerepben Jávör Pál, Tolnay, Turay, Hal-may, Vaszary, Mály Gerő.

RÁDIO

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 25.

BUDAPEST I.: 5.40 Uzen az otthon. 6.40 Fbresztő, torna. 7 Hírek, közlemények, reggeli zene. 10 Hírek. 10.15 Szórakoztató muzsika. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15 Zenei művek. 11.40 Külföldi híradó. Felolvasás. 12 Harangszó, fohász, Himnusz. 12.10 Rendőrszolgálat. 12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés. 13.30 Honvédeink üzennek. 14 Orli tánczenekar játszik. 14.30 Hírek. 14.45 Műsorismertetés. 15 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 15.15 Szórakoztató zene. 16 A Ferenc-csatorna. Felolvasás. 16.20 Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 16.45 Időjelzés, hírek. 17 Magyar nóták. 17.40 Mátyás király a gazda. Előadás. 18.05 Az olasz rádió műsorából. 18.20 A tuberkulózis a magyarság legnagyobb ellensége. Orvosi előadás. 18.40 Milánói szimfonikusok. 18.50 Hírek. 19.05 Beszélgetések. 19.50 Zilahy Irén csevegése. 20.15 Elek Ica dalokat énekel. 20.30 Darvas József beszél Orosházáról. 20.50 Peskó Zoltán orgonál. 21.10 A zürichi tavon. Előadás versekkel. 21.40 Hírek. 22.10 Ki mit szeret. 23.45 Hírek.

EMLEKKÖNYVEK, VENDÉG-KÖNYVEK nagy választékát találja az „Ellenzék” könyvesboltban, Kolozsvár, Mátyás király-tér 9.

SPORT

Kijelölték a Ferencváros-KAC találkozó játékvezetőjét

A diósgyőri Székely Árpád vezeti a KAC első NB I-es mérkőzését

BUDAPEST. A JT Országos Elnöksége a február 28-án meginduló NB. I. első fordulójára a következő játékvezetőket küldte ki: Budapest: Ferencváros—KAC Székely Árpád.

Elektromos—Törökös Harangozó.
Csepel—Ujpest Lantos.
Vasas—Szeged Vass Antal.
Nagyváradon: NAC—Kispest Moldoványi.
Szolnokon: Szolnok—SalBTC Palásthy.
Szombathelyen: Haladás—Ujvidék Deák.
Diósgyőriben: DTMVAG—Gamma K. Nagy Pál.

A Ferencváros—KAC mérkőzés játékvezetője, Székely Árpád, az ország egyik legjobb játékvezetője. A mérkőzés határjelzőit a budapesti kerület küldi ki.

A fővárosi lapok élénken foglalkoznak az első tavaszi fordulóval. Megállapítják, hogy Kolozsváron igen komoly munka folyik és Opatá Zoltán, a csapat edzője nagy szorgalommal végzi feladatát.

Ennek az eredménye lehet talán máris az, hogy a támadósor szemmel láthatólag eredményesebb, mint ősszel volt.

Vasárnap a Ferencváros ellen kell bizonyítani tennie arról a KAC-nak, hogy nemcsak könnyű ellenféllel szemben tud elérni nagy eredményeket. Ha ez megtörténne, nagy a valószínűsége annak, hogy a KAC kikerül a kiesők közül. A piros-fehéreknek mindezek ellenére igen súlyos harcot kell vívniuk, amelynek kimenetelét az jellemzi, hogy a tippelő 90 százaléka a Fradi győzelmére mellett szavazott.

Az ország minden részéből beneveztek a KEAC országos vívóversenyére

KOLOZSVÁR. A KEAC február 27—28-án rendezi meg II. és III. osztályú országos tör és kardvívó versenyét, amelyet igen nagy érdeklődés előz meg. Eddig a MAC, BEAC, MAFC, BszKRT, Igazságügyi, DEAC, PEAC, Szolnoki HTVK, Nyíregyházi HTVK és az NSE neveztek be nagyszámú versenyzőt, akik úgy a tör, mint a kardversenyben indulnak. Benevezett a versenyre a budapesti HTVK is, amely Hennyivel, az országoshírű párbajtőrversenyzővel képviselteti magát.

A rendező egyesület versenyzőin kívül ötven tagu mezőnyre lehet számítani, ami igen heves küzdelemre enged következtetni.

Március 14-én kerül sor a K. MÁV—DVSC mérkőzésre

KOLOZSVÁR. Jelentettük, hogy az MLSZ március 21-re tűzte ki az NB. II. Mátyás-csoportjában az első tavaszi fordulót. Erre a napra van kisorsolva a KMAV—DVSC mérkőzés is, melyet az ősszel Debrecenben játszottak le. Ugyancsak erre a napra van kisorsolva a KAC—Szolnok NB. I. mérkőzés is Kolozsvárra.

A KMAV vezetősége a DVSC-vel együtt kérést nyújtott be az MLSZ-bez, amelyben közösen kérték a tulzsfolt másor miatt a mérkőzésnek március 14-ére való kitűzését. Az MLSZ a két csapat kérését teljesítette és így március 14-én kerül sor a KMAV—DVSC NB. II. mérkőzésre Kolozsváron.

A Livorno vezet az olasz bajnokságban

Az olasz tavaszi bajnokság hatodik fordulójában a következő eredmények voltak: Milano—Triestina 1:0, Vicenza—Venezia 2:0, Fiorentina—Torino 2:3, Roma—Liguria 3:1, Genova—Atlanta 1:0, Lazio—Juventus 4:2, Livorno—Bologna 1:0, Ambrosiana—Bari 0:0. A bajnokságban a Livorno vezet 31 ponttal, második Torino, harmadik Ambrosiana.

Kik vezetnek a leveinte játékvezetői tanfolyamot?

KOLOZSVÁR. Tegnap számunkban hírt adtunk arról, hogy a Kolozsvári Levente Egyesület leveinte labdarugó játékvezetői tanfolyamot rendez február 27. és 28. napjain.

Raktárhelyiséget keresünk Kolozsvár területén. Nagy, világos, lehetőleg cement padlózatú, vagy fa padlózatú raktárhelyiséget. Területe 8×4 méter, vagy nagyobb. Lehet két helyiség is. Fő, hogy világos, száraz legyen és gépkocsival könnyen a bejárat elé lehessen kerülni. Megfelelés esetén évi szerződést kötünk. — Sürgős ajánlatokat „Évi bérlet” jelíggel a kiadói hivatalba kérünk.

A játékvezető tanfolyamot az MLSZ erdélyi kerületének részéről Adorján Ödön kerületi ügyvezető, Welser Jenő kerületi főtitkár és Szabó Ödön egyesbíró vezetik.

Eléggedetlen csapatával a Ferencváros vezetője

Budapestről jelentik: A Ferencváros vezetője elégedetlen a csapat játékaival, annak ellenére, hogy a Lampartot féltucat góllal győzték le. Tóth István sportigazgató többek között a következőket mondotta:

— Hellyel-közzel kielégített a csapat játéka, de még mindig nem az, amit én szerettem volna látni. A csatársor megcsilllogtatta jónéhányszor a tudását, de ebben nagyrészt az ellenfél védelme is segített.

Darnai dr., a csapat elnöke Sipost, a csapat jobbszélsőjét dicsérte, akinek beadásai „aranyat értek”.

A végleges összeállítást csak a csütörtöki edzőmérkőzés után készíti el a vezetőség.

Hatvanban nagy az öröm...

Hatvanban óriási örömet keltett a Szolnok elleni Magyar Kupa győzelem, amely az év első legnagyobb meglepetése volt. A szolnoki játékosok arra hivatkoznak, hogy előző éjszaka nagyon keveset aludtak, mert éjtől volt, mire elszállást tudtak kapni, de ott is csak azok bírták az alvást, akiknek vastag bőruk és vasidegzetük volt.

Mindezek mellett elismerik, hogy a fiatal hatvani csapat megérdemelten győzött.

Erdély iparosítása érdekében celuloze, szóda és üvegyárat kell létesíteni és az erdélyi fürdők színvonalát kell emelni

Szolnoki Gyula előadása a Mérnök és Építész Egylet vitaestélyén

KOLOZSVÁR, február 24. Erdély iparosításának nagyfontosságú kérdéséről, mint ismeretes, a Magyar Mérnök és Építészegylet kolozsvári csoportja vitaestélyeket rendezett. Az első előadáson Balázs Ernő okleveles mérnök nagy hozzáértéssel ismertette Erdély iparosításának halaszthatatlan kérdéseit és utána széleskörű vita indult meg. Az Egyetemi Könyvtár előadótermében hétfőn tartott vitaestélyen Szolnoki Gyula, a Magyar Acélárugyár Rt. kolozsvári fiókjának igazgatója bátran és nagy hozzáértéssel szökött a kérdéshez. Előadásának bevezető részében megállapította, hogy Erdély iparosításáról már annyit beszéltek és vitatkoztak, hogy ekörül egész irodalom fejlődött ki. Két és fél éves visszatérésünk óta azonban Erdély iparosítása érdekében a magángazdaság részéről más, mint programkészítés és beharangozás nem történt. Fél évvel ezelőtt megalakult ugyan az Erdélyrészi Villamos Rt., ezideig azonban sem székhelye, sem telephelye helye nincs meghatározva s még az sincs eldöntve, hogy földgázzal, vagy vízierővel fogja üzemét megépíteni. Az Erdély iparosításáról megindult vitának eredményeképpen azonban széles népréteg ismerték meg az iparosítás szükségét és fontosságát. Mint gyakorlati ember, Erdély iparosítása szempontjából sürgős megoldásként a következőket ajánlta:

Magáévá tette Balázs Ernőnek azt a megállapítást, hogy az Erdélyi Gazdasági Tanács nem szaktekinély s ezért tagjait cselekvő, gyakorlati, műszaki és szakemberekkel kell kiegészíteni, s ezután Erdély iparosításával kapcsolatban azonnal egy éves tervet kell készíteni, amely előterv lenne egy újabb, esetleg hosszabb időre szóló tervnek.

Az egy éves terv elkészítésével kapcsolatban a Székelyföld, Borgó és a Radnai havasok évenként veszendőbe menő másfél millió köbméter fahulladékának feldolgozására celulozegyárat kell építeni Dédán, a Székelyföld, Borgó és Radnai havasok új vasúti gőcpontján. E célra a Maros víztereje kihasználható. A kormányzat kezdeményezésében vagy megfelelő tőkecsoporthal el kell készíteni a celulozegyár üzem- és üzleti tervét, már csak azért is, mert a gyár felszerelése már biztosítva

A BTK ökölvívóversenyének első napján a Sportcsarnokban tömegsportot nyújtott. Zsúfolásig megtelt az edzőterem, ahol a mérkőzés lefolyt. Kizárás volt a verseny, bajnokok és országos válogatottak nem szerepelhettek. Késő délutánig 33 ökölvívó vett részt a küzdelemben.

HIVATALOS RÉSZ

Az MLSZ erdélyi kerülete, a magyar labdarugósport utánpótlására, több csoportos utánpótlási keret felállítását határozta el a szövetség keretein belül. A keretben résztvehetnek az 1928—29—30. és 1931-ben születettek.

Az oktatás teljesen díjmentes és azon résztvehetnek mindazon ifjak, akik a labdarugás sportját óhajlják megtanulni és művelni. A szakszerű tanítást és felügyeletet Grimm Kálmán fogja ellátni.

Jelentkezni lehet minden munkanapon délután 2—4 óráig az MLSZ erdélyrészi kerületének hivatalos helyiségében, Mátyás király tér 30. szám alatt, ahol minden felvilágosítást az érdeklődőknek megadnak.

FELHIVOM mindazon tagegyesületek figyelmét, akik felszólítást kaptak, hogy játékosaik fényképét küldjék be a kerületnek, a felszólításnak haladéktalanul tegyenek eleget. Egyben felkérem mindazon tagegyesületeket, akik vezetősegük névsorát még nem küldték be, azt rövid időn belül juttassák el a kerülethez.

FELHIVOM a tagegyesületek figyelmét, hogy a Hivatalos Közlöny legutóbbi 7. számában megjelent „Figyelmeztetés a tagegyesületekhez” című közleményt olvassák el figyelemmel.

AZ MLSZ erdélyi kerülete tudomásul vette a DVSC és KMAV 25—1943. szám alatt beadott kérelmét, melyben a március 21-ére kitűzött mérkőzésüknek március 14-re való előrehozatalát kérték. Kolozsvár, 1943. február 23. Adorján Ödön ker. ügyvezető. Lőrincz Sándor ker. titkár.

KÖZGAZDASÁG

Erdély iparosítása érdekében celuloze, szóda és üvegyárat kell létesíteni és az erdélyi fürdők színvonalát kell emelni

Szolnoki Gyula előadása a Mérnök és Építész Egylet vitaestélyén

ván, mivel a nagykarolyi részben leszerelt celulozegyár berendezési tárgyai kihasználatlanul roszdásodnak. Ugyancsak készen áll a Magyar Acélárugyár kolozsvári fióktelephelyén egy hétmeletes celuloze pirítókörkölökemence is. Így a gyár felszerelése körülbelül 60 százalékban már adva is van.

A trianoni Magyarországon szódagyár nem volt, a bécsi döntéssel azonban a só, mint a szódagyártás alapanyaga, mérhetetlen mennyiségben került vissza, ennek ellenére évente szódatermekből mintegy 5—6 millió pengő értékű árut kell importálnunk akkor, mikor a sóvíz és szennyezett só itt poshad. Feltétlenül szükséges tehát szódagyár létesítése, ezért javasolja, hogy az államhatalom saját maga, vagy pedig megfelelő pénzesoporthnak a sóvíz és szennyezett só koncesszióját adja ki, s ezután a szódagyár alapítását három hónap alatt meg lehet kezdeni és hároméves idő alatt meg lehet fejezni. A gyár építése céljára a Dés melletti désaknai völgy-bejáratnál szabadon álló 16 hold területet találja alkalmasnak. A szódagyár alapításával elérnők, hogy külföldre szódáért nem adnánk pénzt, helyi szükségletünk üvegyáraink és szappangyáraink szükségletét fedezni tudnók, 4—500, közvetlen pedig 2—3000 magyarnak biztosítanának állandó kenyert.

A földgázzal kapcsolatban mindent el kell követni, hogy Kolozsvárra, vagy Nagyvárára mielőbb bevezessék. Amennyiben ez megtörténik, Maros-Torda, Beszterce-Naszód, Kolozs és Szatmár vármegye iparosítási bázisa már megvan.

Üvegyár létesítése a Székelyföld szempontjából egyenesen életkérdés. Borvizeink kihasználatlansága miatt a székely nép sok százezerpengős jövedelemtől esik el. A meglévő kartellbe tömörült üvegyárak úgy sem tudnak teljes kapacitással dolgozni s lévén az üveg terjedelmes áru, már szállítása miatt is első helyen áll egy erdélyi üvegyár alapítása. Az üvegyár alapításának helyül Marosvásárhelyet ajánlja, mert itt van a földgáz, szakember és a tőkekérdés is megvan oldva. Ajánlja tehát az üvegyár azonnali megalapítását, vagy ha ezt az Erdélyi Gazdasági Tanács által már ismert tőkecsop-

RIKA

áztató és

RIKA

surolópor

nem

háborus

pótanyag

RIKA

a legjobb

minőség!

RIKA

Kapható:

Köztisztviselők, Dermata, Irisztelepi és Kalács-szövetkezetben.

port nem valószínű meg, úgy az üvegkartell kell kötelezni arra, hogy Marosvásárhely az üvegyár létesítését ez év végére fejezze be.

Beszélt az előadó a téglaparról s megállapította, hogy a visszatért Erdélyben 7—8 helyi jellegű téglagyár van, amelyek a szükségletet már ma sem bírják ellátni. Elsőrendű feladat, hogy a meglévő téglagyárak kapacitását emeljék s újabb téglagyárak alapítását támogassa az ipari kormányzat.

Az erdélyi fürdők és az erdélyi idegenforgalom fejlesztése is fontos gazdasági tényező. Turistaszállók építésével, fürdőink modernizálásával kell ezt előbbrevinni. Azonban a további fejlődésnek akadálya az, hogy a belügyminisztérium a fürdő és borvízforgalom tulajdonjogának kérdésében tiszta helyzetet ma sem teremtett. Mindezek ellenére az erdélyi fürdők színvonalát emelni kell, mert ezek háttérbe szorítása a Budapest székesfővárosi fürdőügyi bizottságának és a Balaton Szövetségnek sem lehet érdeke.

Befejezésül hangoztatja, hogy ezek az egy év alatt megoldásra váró feladatok, s amennyiben a kormányzat és a magángazdálkodás az alapításokat befejezte, akkor nagy lépéssel haladunk Erdély iparosítása terén előre. Összefoglalásul arra kérte a mérnökegyesületet, emlékiratban hangsúlyozza ki a felsorolt iparvállalatok létrehozásának égető szükségességét és sürgősségét, mert létrehozásuk a mai nyersanyaggazdálkodás és pénzügyi viszonyok mellett is könnyen lehetséges.

Ló- és fogatos járművek gondozása

A ló és fogatos járművek gondozásával kapcsolatban Kolozsvár polgármestere hírdeményt bocsátott ki, melyben megállapítja, hogy az utóbbi időben a lóartó gazdák lovaik hámszámjaink és járműveik gondozását elhanyagolták. Tekintettel arra, hogy a honvédség harcikészségére annyira fontos ló és fogatos járműállomány gondozása elsőrendű szükségesség, felhívja a gazdák figyelmét, hogy a jövőben szerszámtárak és fogatos járműveiket ápolják, mert a hanyagságból eredő megrongálódása, használhatatlansága válsága büntetést von maga után. Figyelmezteti a járművek tulajdonosait, hogy járműveiket jelző táblával lássák el. A jelzőtáblán a tulajdonos első és utónevét, foglalkozását és házszámát kell feltüntetni. A rendelet ellen vétőket, mennyiben cselekményük súlyosabb elbírálás lá nem esik, hathónapig terjedő elzárással és 8 ezer pengőig terjedő pénzbüntetéssel büntetik meg.

NEHÉZSÉGEK AZ ÁLLATI HULLAFELDOLGOZÓ TELEPEK LÉTESÍTÉSÉNél. A hullafeldolgozó telepek létesítésére egyes törvényhatóságok megfelelő összegeket szavaztak meg. A háború következtében ezek az összegek most nem elegendők az építkezés megkezdésére, ezért a telepek felállítására használt szénved. Illetékes helyről a törvényhatóságokat felszólították a hozzájárulási összegek felemelésére.

ELMARAD A HORTOBÁGYI BIKAVÁSÁR. Hirt adtunk arról, hogy február 25-én rendezi meg a „Debrecen—Hortobágyi Magyar Tenyészbikatelep Közös Legelőt Hasonló Társulat” az ismert hortobágyi bikavásárt. Most viszont azt jelentik, hogy az idei árverés bikavásár elmarad, mert az árverésre kerülő 49 darab bikát a Földművelésügyi Minisztérium egy tételben megvásárolta.

A mezőgazdasági munka végzésének biztosítása

KOLOZSVÁR, február 24. Kolozsvár város polgármestere a földművelésügyi miniszter rendelete alapján a mezőgazdasági munka végzésének biztosítása végett az alábbiakat rendelte el:

1. **Gazdasági cselédek és dohánykertészek elszegődése:** Azok a gazdasági cselédek és dohánykertészek, akik az 1942-43. gazdasági évben el voltak szegődve, kötelesek az 1943-44. gazdasági évben is — akár jelenlegi munkahelyükön, akár új munkahelyen — gazdasági cselédként, illetve dohánykertészként folyó évi március 1-ig elszegődni és szolgálatot teljesíteni.

2. **Gazdasági cselédek és dohánykertészek jelentkezése:** Az, aki egészen, vagy túlnyomó részben gazdasági munkavállalóként tartja fenn magát és 1943. évi március 1-ig nem kötött legalább olyan időtartamu szerződést, mint az előző évben, köteles 1943. évi március hó 15-ig a kolozsvári elsőfokú hatósági mezőgazdasági munkaközvetítést végző m. kir. kolozsvári állami munkaközvetítő hivatal Hiltér 5. szám alatti helyiségében jelentkezni. A hivatal a jelentkezőket jegyzékbe foglalja és munkahelyet jelöl ki számukra.

3. **Szerződésfelbontások bejelentése és új szegődtetések:** A polgármester felhívja a munkaadók figyelmét arra, hogy úgy az egyoldalú, mint a kölcsönös szolgálati szerződésfelbontásokat a munkaadó köteles 8 nap alatt bejelenteni a vármegyei (és városi) m. kir. gazdasági felügyelőséghez, mint másodfokú mezőgazdasági munkaközvetítő hivatalhoz. Ugyancsak be kell jelenteni az új gazdasági cselédelfogadásokat és dohánykertész-szerződéseket is. Bejelentendő az elszegődött cseléd, illetőleg a dohánykertész neve, lakóhelye és előző alkalmazásának helye. Miután Kolozsvár thj. sz. kir. város területén munkaerőhiány mutatkozik, felhívom a munkaadók figyelmét a hatósági gazdasági munkaközvetítés szervezésére.

4. **Büntető rendelkezések:** Az a munkaadó, aki volt gazdasági cselédet, vagy dohánykertészt más munkakörben alkalmaz, kihágást követ el. Ugyancsak kihágást követ el az a munkaadó, aki a gazdasági cselédjével, vagy dohánykertészével kötött szolgálati szerződésének felbontását nem jelenti be. A kihágás 200 pengőig terjedő pénzbírsággal büntethető. — Azok a gazdasági cselédek, vagy dohánykertészek, akik a rendelet ellenére kötnek szerződést, vagy alapos ok nélkül felhívás ellenére sem szerződnek le, vagy jelentkezési kötelezettségüket elmulasztják, honvédelmi munkára igénybe vehetők. Az elvállalt munka elvégzésének indokolatlan megtagadása, szándékosan hanyag teljesítése, a honvédelmi munkakötelezettségen alapuló felhívással vagy kirendeléssel szemben tanúsított engedetlenség, közérdekű és halaszthatatlan munkavállalásának alapos ok nélkül való megtagadása, megrögzött munkakerülés, vagy általában a dolgozó élettel való vonakodás rendőrhatalósági őrizet alá való helyezést (internálást) vonat maga után.

Tanulók egészségvédelme

KOLOZSVÁR, február 24. A vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az állami és királyi katonai középiskolákban, középiskolákban és szakiskolákban a tanulók egészségének védelméről a most kiadott iskolai egészségügyi szabályzat szerint kell eljárni. Ugyancsak a szabályzat szerint kell eljárni a tanuló egészségének védelméről azokban az egyházi hatóságok alatt álló, valamint községi, társulati és magánközépiskolákban, középiskolákban és szakiskolákban, amelyeknek fenntartói az iskolai egészségvédelem ellátására külön állami támogatást élveznek. A részletes iskolai egészségügyi szabályzat a Budapesti Közlöny keddi számában jelent meg.

BARCZA JENŐ

étterme, Bartha Miklós-utca 22. (Szinkör mellett)

Elsőrendű konyha!

Fajborok!

Menü rendszer. Havi abona. Estéknél elsőrendű cigányzene. Külön terem.

A Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. nyomása. Felelős vezető MAJOR JÓZSEF.

A keleti arcvonalon beállt időjárás kizárja a nagyobb hadműveleteket

BERLIN, február 24. (MTI—DNB.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a védő főparancsnoksága: A keleti arcvonal déli részén folyó nagy téli csatában az ellenség messzemenő céljait megghusítottuk. Mivel nem sikerült a Donec-íparvidék keleti szegélyén a szilárdan álló német arcvonalat áttörni, északnyugat felé kitérve hátunkba igyekezett kerülni. Az arcvonalunk mögé került szovjet hadosztályokat megsemmisítettük, vagy szétvertük. Eppig jártak azok a szovjetkötélek, amelyeket a Charkovtól délre elterülő vidék megkerülésével a Dnyeper irányában előrehajszoltak. Kötélekeiktől elvágván, a megsemmisülésnek néznek elébe. Az utánpótlásul küldött tartalékokat a légihaderő megsemmisítően támadta. Mivel az időjárás — viharok és olvadás váltogatják egymást — a nagy hadműveleteket belátható időn belül kizárja, az ellenség törekvései mindinkább a Charkovtól északra lévő területre, valamint a keleti arcvonal középső és északi része irányába tolódnak el.

A délkelet-tunéziai tengelyvállalkozások fontos szoros-állások megszállásával ideiglenesen befejeződött

BERLIN, február 24. (MTI—Interinf.) A német—olasz páncélos hadsereg arcvonalát előtérbe hozva egész nap teljes nyugalom volt. Az állások előterét a tengely felderítő csapatai teljesen uralmukban tartották, a 8 brit hadsereg pedig lemondott minden harcivállalkozásról.

A délkelet-tunéziai német—olasz támadó vállalkozások, amelyeket 8 nappal ezelőtt különleges kötelek kezdtek meg, hétfőn fontos szoros-állások birtokbavételével ideiglenesen befejeződtek. A hadműveletek eredményeit teljes egészükben még nem lehet áttekinteni, a foglyok száma és a zsákmány mennyisége azonban máris képet nyújt a terjedelméről. Az eddigi megállapítások szerint a vállalkozás során összesen 4116 foglyot ejtettek, köztük háromezer amerikai és csaknem ezer angol, továbbá 253 páncélos, hat páncélos felderítő kocsit, 171 páncélozott csapat-szállító kocsit, 118 löveget, köztük 60 nehézsúlyú löveget, 16 páncéltörő ágyút, hat légelhárító ágyút, 15 repülőgépet és egy nagy löszraktárt zsákmányoltak. Ezek a számok világos képet mutatnak annak a vereségnek a nagyságáról, amelynek során egy amerikai páncélos hadosztály, két amerikai gyalogos hadosztály, továbbá 3 brit dandár megsemmisült, vagy súlyos csapást szenvedett. A hétfői harcokban a tengely légiereje is különösen jó eredményeket ért el. Gyors német harcrepülőgépek teljesen szétromboltak egy átrakódó pályaudvart. A vadászbombázók tetemes veszteségeket okoztak az arcvonal felé vonuló ellenséges osztagoknak.

A TUNISZI VERESÉG KÖVETKEZMÉNYE

AMSZTERDAM, február 24. (MTI—DNB.) A New York Times a tengelyhatalmak tunéziai sikereivel foglalkozó cikkében többek között ezeket írja:

Ánélkül, hogy eltulodnánk azokat a tuniszi vereségeket, amelyeket az északafrikai szövetséges főhadiszállás jelentéseiből eddig ismerünk, és amelyeket helyi jelentőségűként tüntettek fel, nem szabad szem elől tévesztetni azt a tényt, hogy a németek mégis olyan győzelmet arattak, amely, ha következményeit nem küszöböljük ki gyorsan, nemcsak a német katonai és politikai haladásra, hanem a szövetséges hadvezetés számára is igen nagy jelentőségű lesz. A németek eme szövetséges vereség következtében tunéziai állásaikat lényegesen meg tudták erősíteni. Az afrikai események következményeképpen a szövetségeseknek Nyugateurópa felé irányuló invázióját hetekre, sőt talán hónapokra el kell halasztani.

Támadást intéztek a japánok az Uj-Hebridák szigetek előtt horgonyzó hajók ellen

TOKIO, február 24. (MTI—DNB.) A császári főhadiszállás ezt a közleményt adta ki:

A japán tengerészeti erők február 21-én az Uj-Hebridák szigetsorozatjába tartozó Espirito Santo-sziget előtt horgonyzó hadihajók és katonai berendezések ellen éjszakai támadást intéztek. Egy ellenséges rombolót azonnal elsüllyesztettek, egyet lángbaborítottak és a szárazföldi katonai berendezéseket szétrombolták. A japánok semmiféle kárt nem szenvedtek.

A 94-ik kommunista hadsereg három hadosztálya ellen Észak-Kiangsuban harcoló japán csapatok a hét végén a Sárga-folyó régebbi medrében törtek előre, ugyanakkor a Sárga-folyó torkolatánál partraszálló

japán csapatok elzárták a menekülő ellenség útját. A kínaiak körül lassan bezárul a gyűrű, úgyhogy közeli megsemmisítésükkel lehet számolni.

REPÜLŐSZERENCSETLENSÉG ÉRTE PHILIPPS NAGYKÖVETET

LISSZABON, febr. 24. (MTI—DNB.) A Yankee-Clipper utasszállító gépnek a Tajora történt lezuhanásáról a következő részletek váltak ismertté. A szerencsetlenségnek 24 halottja van és a kórházban elhelyezett 13 sebesült között van Philipps, amerikai nagykövet is. A szerencsetlenség során életét veszített, vagy megsebesült többi személy nevei nem ismertek és az amerikai kormány parancsára nem is közölhetők.

A MAGYAR ASSZONYOK NEMZETI SZÖVETSÉGE a Népművelési Bizottsággal karöltve folyó hó 24-én tartja nemzetvédelmi előadássorozatának utolsó előadását a városbáza nagytérben, délután 6 órai kezdettel. Előadást tart dr. Várkonyi Hildebrand, a m. kir. tudományegyetem tanára, a lélektani intézet igazgatója „Szülők iskolája” címmel. Az előadássorozat bezárja Kiss Károly tanügyi főtanácsos, a MANSZ igazgatója.

Erdély Mozgó

A filmgyártás legizgalmasabb kémdrámája:

Madridi kém!

Főszerepekben: Conchita Montes és Fosco Ghiaichetti.
Előadások kezdete 3, 5 és 7 órakor.

Jön! Február 27-től! Jön!

Beszélő köntös

Ítélet a Boronkai—Farkas perben

KOLOZSVÁR, február 24. (Az Ellen-zék munkatársától.) A kolozsvári járásbírósa tegnap délelőtt hirdetett ítéletet Boronkai Hrubán Lajos, a volt „Garabonciás” című élelap szerkesztője és Farkas István perében, amelyet több ízben részletesen ismertettünk.

A járásbírósa Farkas Istvánt felmentette a kétrendbeli hatóság előtti rágalmaszadás vádjáról, mert a tárgyaláson elhangzott adatokból, de főképpen a „Garabonciás” egyes példányszámaiból bebizonyították, hogy a bíróság, hogy Boronkai magatartása a megszállás 22 éve alatt magyarellenes volt és vétett a magyar államellen. Megállapította a bíróság a „Garabonciás” egyes cikkeiből, hogy Boronkai durva támadásokat intézett egyes kolozsvári magyar közéleti férfiak ellen, minősíthetetlen szavakkal illette Imrédy Béla akkori magyar miniszterelnököt és magyar honvédelmi intézményekről elképzelhető vádakot sorakoztatott fel. Mindezek alkalmasak voltak arra, hogy a magyar nemzet tekintélyét kicserélték és megbecsülését csorbítsák. Nem mentesíti Boronkai az a tény, hogy magyar intézményekről és személyekről díszes cikkeket is írt. Az ítéletet a vádlott és az ügyészség megbízott tudomásul vette, Boronkai és védője fellebbezést jelentettek be Farkas István elítélését végett.

A harc éren küzdő honvédeink hozzátartozói

a folyó évi januári és februári eseményekből kifolyólag mind többen fordulnak bérdezőkövetkezőkkel írásban és személyesen, nemcsak a Vöröskereszthez, hanem a honvédelmi minisztériumhoz is.

Ílletékes helyen felhívják a hozzátartozók figyelmét arra, hogy a jelenlegi mozgáshadműveletek miatt a veszteség megállapítása már csak a tábori posta nagyon korlátozott működése miatt is, nehézségekbe ütközik. Amikor a veszteség adatai megérkeznek, azokról a Vöröskereszt tudósító irodája a hozzátartozókat írásban azonnal értesíti. Ezért a január—februári veszteséggel kapcsolatos személyes és írásbeli tudakozás mellőzést kéri, mert ezzel csak késleltetik az említett szervek munkáját. (MTI.)

A KUTYÁT LEVIHETJÜK AZ ÓVÓHELYRE. Az Állatvédő Liga kérelmére a honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint, ha a ház valamennyi lakója beleegyezik, a kutyák légitámadás esetén levihetők az óvóhelyre, de csak egy arra a célra kijelölt helyen tartózkodhatnak. A kutyatulajdonosok — saját költségükön — a kijelölt helyet állati óvóhelyé is kiépíthetik.

HANYAG VOLT AZ ANYA — MEGHALT A GYERMEK Szatmárnémetiből jelentik: Doros Péterné kistarolci asszony egyéves László nevű fia játszadózás közben magára rántott egy fazék forró vizet. A szerencsétlen gyermek másnapra belehalt égési sebeibe. A szatmárnémeti törvényszék a gondatlan anyát egyhónapi fogságra ítélte. Az ítélet végrehajtását három esztendőre felfüggesztették.

VILLÁMHIRDETÉS

JÓKARBAN lévő fűszertüzletberendezés minden elfogadható áron eladó. Mussolini-ut 59. szám. F

ELLENZÉK (politika) napilap

Felelős szerkesztő:

ZATHURECKY GYULA

Felelős kiadó:

VITA SÁNDOR